

NOTA VISBELEID

Veendam, 15 november 2011

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2.1. Algemeen kader	4
2.2. Situatie waterschap Hunze en Aa's	5
3. Gebiedsbeschrijving	5
3.1. Meren	7
3.2. Kanalen	7
3.3. Beken	7
5. Ecologische doelstellingen voor vispopulaties	10
5.1. KRW	11
5.2. Natura 2000	12
6. Inrichting en beheer	13
6.1. Hydromorfologie	13
6.2. Beheermaatregelen	16
7. Verhuur van visrechten (huurovereenkomst)	20
7.1. Huurovereenkomst	20
7.2. Sportvisserij	20
7.3. Beroepsvisserij	21
7.4. Regels in de Keur van het waterschap Hunze en Aa's	23
7.5. Uitzetten en onttrekken	23
7.6. Wedstrijden	26
7.7. Voeren	26
7.8. Handhaving	26
7.9. Stedelijk waterbeheer	26
8. Monitoring en gegevensbeheer	27
8.1. Monitoring	28
8.2. Gegevensbeheer	29
9. Communicatie en overleg	29
9.1. Visstand Beheer Commissie (VBC)	30
9.2. Communicatie	30
10. Literatuurlijst	32

1 Inleiding

Waterschap Hunze en Aa's hecht een groot belang aan het realiseren van schone en gezonde wateren in haar beheergebied. Een gezonde ecologie, met daarbij een visstand van een goede kwaliteit en samenstelling maakt hier een belangrijk deel van uit.

De ecologische doelen en maatregelen die noodzakelijk zijn om hiertoe te komen zijn de afgelopen jaren uitgewerkt in de KRW plannen van het Waterschap. Deze zijn onder andere vastgelegd in het Beheerplan 2010 – 2015. Daarnaast zijn er ook een groot aantal specifieke vis gerelateerde plannen opgesteld. Deze zijn in veel gevallen opgesteld in nauwe samenwerking met de Hengelsportfederatie Groningen Drenthe die de visrechten huurt van het waterschap zodat ook recreanten de mogelijkheid hebben om in deze wateren te vissen. Recente voorbeelden van deze documenten zijn:

- Visstandbeheerplannen (Hunze, NO-Groningen, etc.)
- Vissenatlas Groningen Drenthe, 2008
- Visie vismigratie "van Wad tot Aa", 2006
- Soortenbeschermingsplan vissoorten bovenlopen Drentse beken "Drentse beekvissen beter bekeken", 2000

De afspraken over de verhuur van visrechten aan de Hengelsportfederatie Groningen Drenthe door het waterschap zijn vastgelegd in een huurovereenkomst met een looptijd van zes jaren (2010-2016).

Naast bovenstaande activiteiten die reeds uitgewerkt zijn, zijn er ook een aantal nieuwe ontwikkelingen op visgebied die extra aandacht van het Waterschap behoeven. Voorbeelden hiervan zijn:

- Oprichting visstand beheer commissie (VBC) Hunze en Aa's
- Achteruitgang van Aal in Nederland (uitvoering acties nationaal Aalplan)
- Ontwikkelingen rondom visvriendelijkheid van gemalen (bepalen strategie voor komende jaren op basis van laatste ontwikkelingen)

Bovenstaande overzicht laat zien dat op het gebied van visstand veel zaken gaande zijn die de aandacht vereisen van het waterschap. Het creëren van een duidelijk overzicht en het updaten van bestaande plannen is gewenst.

Doelstelling Nota Visbeleid

In de Nota Visbeleid legt het Waterschap haar lijn op het gebied van visstandbeheer vast voor de komende jaren. Deze Nota wordt in nauwe samenwerking met de huurder van de visrechten, de Federatie, opgesteld.

De doelstelling is de vooruitstrevende samenwerking die al meerdere jaren bestaat en die landelijk tot voorbeeld dient, een solide basis te geven in deze nota. Hierbij zijn zowel vis als visser gebaat.

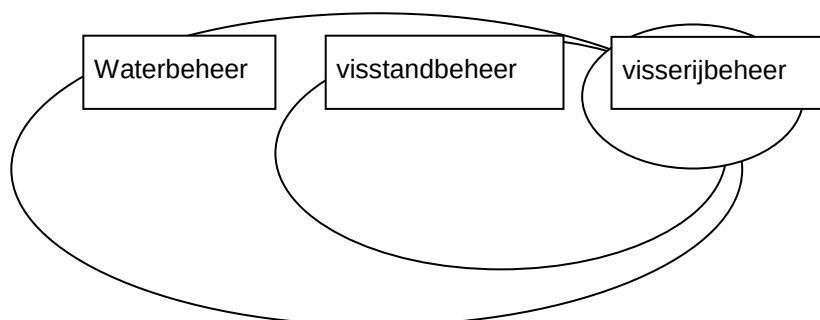
Voorliggende Nota Visbeleid is opgesteld door de werkgroep afstemmingsoverleg visstandbeheer, bestaande uit medewerkers van het waterschap en de Federatie.

2 Visstandbeheer en Visserijbeheer

Het Waterschap is vanuit haar taak als waterkwaliteitsbeheerder sinds 2000 ook de verantwoordelijke organisatie voor het nemen van maatregelen die bijdragen tot de realisatie van vis gerelateerde doelen.

2.1. Algemeen kader

In de Nederlandse regelgeving wordt er onderscheid gemaakt tussen de termen waterbeheer, visstandbeheer en visserijbeheer. Deze vertonen een grote overlap zoals onderstaande afbeelding laat zien.

In onderstaand kader worden de verschillende termen nader toegelicht.

Bron: Adviesnota beleid waterbeheer – visstandbeheer 2006

Vanwege een historisch gegroeide grote betrokkenheid bij het wel en wee van de visstand voelen visrechthebbenden (sport- en beroepsvisserij) zich (mede)verantwoordelijk voor het visstandbeheer. Visrechthebbenden beschouwen 'visstandbeheer' als een universeel begrip waaronder alle activiteiten vallen die gericht zijn op het beïnvloeden van de visstand en de visserij. Genoemd kunnen onder andere worden: uitzetten en onttrekken van vis, regelgeving ten aanzien van de visserij, het schrijven van visstandbeheerplannen en visplannen, visserijkundig onderzoek, monitoring, de aanleg van visvriendelijke oevers en gemalen, het verwijderen van bagger en het variëren van het waterpeil. Het is echter relevant om een onderscheid te maken tussen het visstandbeheer en het visserijbeheer.

Visstandbeheer is het planmatig voorbereiden en uitvoeren van een stelsel van maatregelen met als doel het bereiken van een bepaalde visstand in een omschreven watersysteem. Deze maatregelen zijn onder andere gericht op het beheer van de leefomgeving van vissen. Visserijmaatregelen zoals het onttrekken of uitzetten van vissen maken deel uit van het visstandbeheer. De kwaliteit van het watersysteem en de visserij beïnvloeden de visstand wat betreft soortenrijkdom, soortensamenstelling en leeftijdsopbouw. Daarnaast kan de samenstelling en de hoeveelheid vis de waterkwaliteit en het ecologisch functioneren van een watersysteem beïnvloeden. Vanwege de relatie met het waterkwaliteits- en kwantiteitsbeheer is het visstandbeheer dan ook onderdeel van het waterbeheer.

Visserijbeheer is het planmatig voorbereiden en uitvoeren van een stelsel van maatregelen met als doel het optimaliseren van zowel de beroepsmatige als recreatieve visserij. Maatregelen zijn het uitzetten dan wel onttrekken van vis en de regulering daarvan middels het stellen van regels ten aanzien van de visserij. Onder visserijbeheer worden ook de maatregelen verstaan die gericht zijn op het beïnvloeden van de toegankelijkheid en de bevisbaarheid van het water. Het gevoerde visserijbeheer heeft invloed op de visstand en ook op het watersysteem. Het maken van een onderscheid tussen visstandbeheer en visserijbeheer is niet alleen functioneel wat betreft de mogelijke beïnvloeding van de visstand zelf, maar ook wat betreft de bevoegdheden voor deze beheervormen.

De waterbeheerder is vanuit zijn (eind)verantwoordelijkheid voor het visstandbeheer bevoegd kaders te stellen waarbinnen de visserij de verantwoordelijkheid voor het visserijbeheer tot uitvoering brengt.

2.2 Situatie Waterschap Hunze en Aa's

Het visstand beheer en de visrechten zijn nader uitgewerkt voor het beheergebied van het Waterschap in de huurovereenkomst tussen het Waterschap en de Federatie. In onderstaande tabel staan de verschillende onderdelen weergegeven.

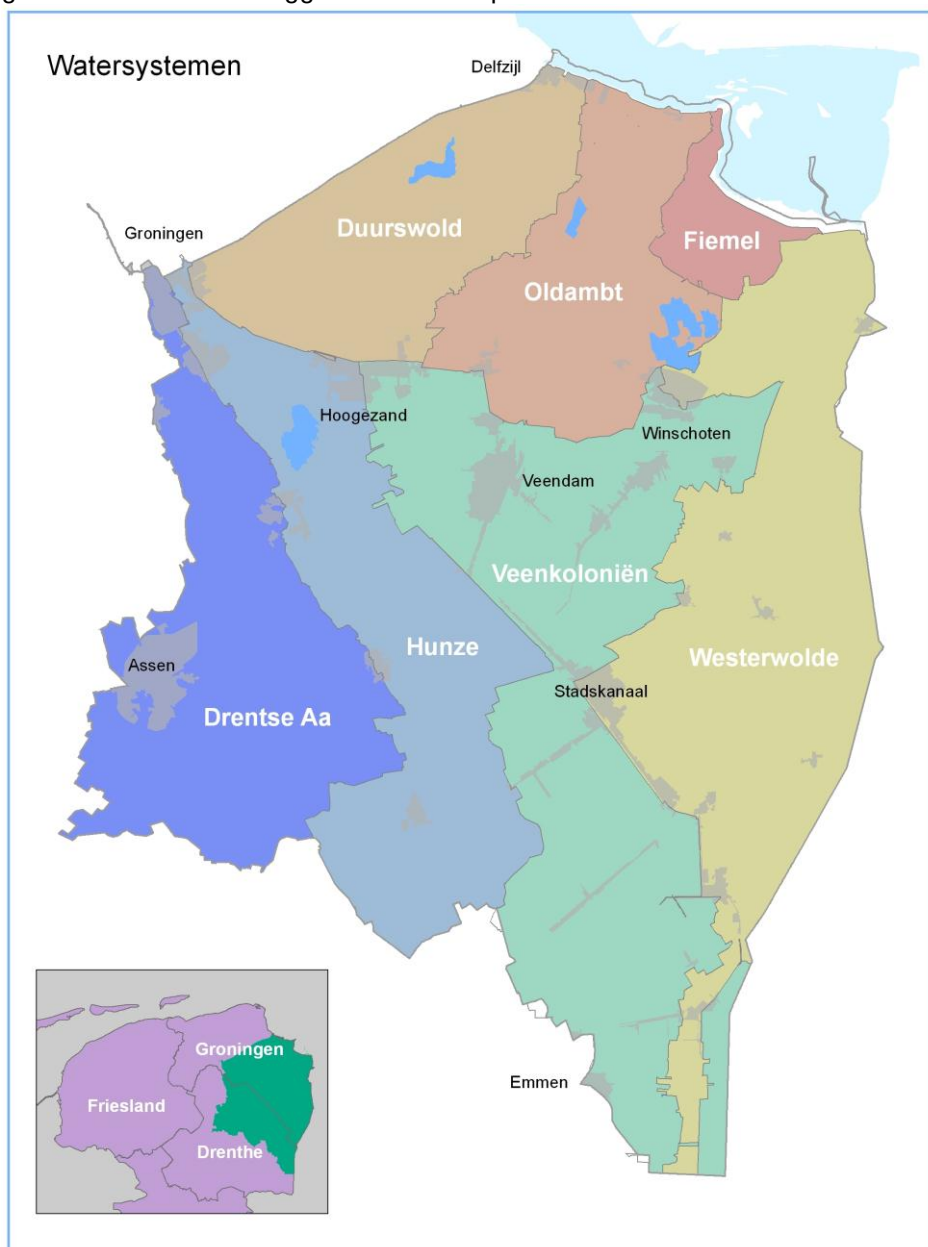
Beheer	Verantwoordelijke organisatie	Beleidskader
Waterbeheer	Waterschap	Beheerplan 2010-2015
Visstandbeheer	Waterschap / Federatie	Visbeleid (Visstandbeheerplan) Huurovereenkomst Waterschap en Federatie 2010-2016
Visserijbeheer	Federatie	Visplan (Aalbeheerplan Groningen Drenthe), Beleidsplan Federatie 2008- 2013, Visserijwet, Reglementen Binnenvisserij

Foto: Als onderdeel van het KRW monitoringsprogramma van het waterschap wordt de visstand in alle waterlichamen regelmatig bemonsterd.

3 Gebiedsbeschrijving

In het beheergebied van het waterschap worden een zeven-tal watersystemen onderscheiden (zie onderstaande afbeelding) die ieder hun eigen karakter en watertypen hebben. De Drentse Aa, Hunze en Westerwolde zijn stroomgebieden van beken. In de Veenkoloniën worden voornamelijk kanalen en wijken aangetroffen. In het noordelijke kleigebied bestaan de wateren voornamelijk uit een stelsel van grote kanalen en naastliggende bemalen polders met een stelsel aan sloten.

Figuur: Het beheergebied van het Waterschap is onderverdeeld in 7 watersystemen.

Binnen deze watersystemen kunnen een aantal hoofdgroepen van watertypen onderscheiden worden. Dit zijn:

- Meren
- Kanalen
- Beken

Daarnaast zijn er ook een groot aantal geïsoleerde poelen, vennen en diepe plassen (vaak voormalige zandwinningen), sloten en wijken in het gebied aanwezig. In de volgende paragrafen zal worden

volstaan met een korte beschrijving van de meren, kanalen en de beken in het gebied. Een overzichtskaart van de benoemde wateren is weergegeven op de volgende pagina.

3.1 Meren

In het beheergebied zijn vier grote meren aanwezig. Dit zijn het Hondhalstermeer, Schildmeer, Zuidlaardermeer en het betrekkelijk nieuwe Oldambtmeer. Daarnaast is er het aanzienlijk kleinere Foxholstermeer. De komende jaren zal hier nog een nieuw meer aan toegevoegd worden dat in het kader van het Meerstad project bij de stad Groningen wordt aangelegd.

3.2 Kanalen

Het noordoosten van Groningen is rijk aan kanalen die in het kader van de veenontginning, scheepvaart en waterbeheer zijn aangelegd. Het Winschoterdiep, Eemskanaal en Noord-Willemskanaal zijn hierbij de grootste kanalen die een belangrijke rol voor de beroepsvaart vervullen.

In het zuidelijke gebied zijn er het Ruiten Aa kanaal, Mussel Aa kanaal, kanaal Veendam Musselkanaal, A.G.Wildervanckkanaal, Stadskanaal en diverse kleinere zijkanalen die vooral een belangrijke rol spelen in het waterbeheer. In toenemende mate worden deze kanalen echter ook weer geschikt gemaakt voor recreatievaart.

In het noordelijke gebied worden tot slot een aantal grote boezemkanalen gevonden. Voorbeelden hiervan zijn het Termunterzijldiep, Afwateringskanaal van Duurswold, Slochterdiep, Nieuwe kanaal en het Afwateringskanaal van Fiemel.

3.3. Beken

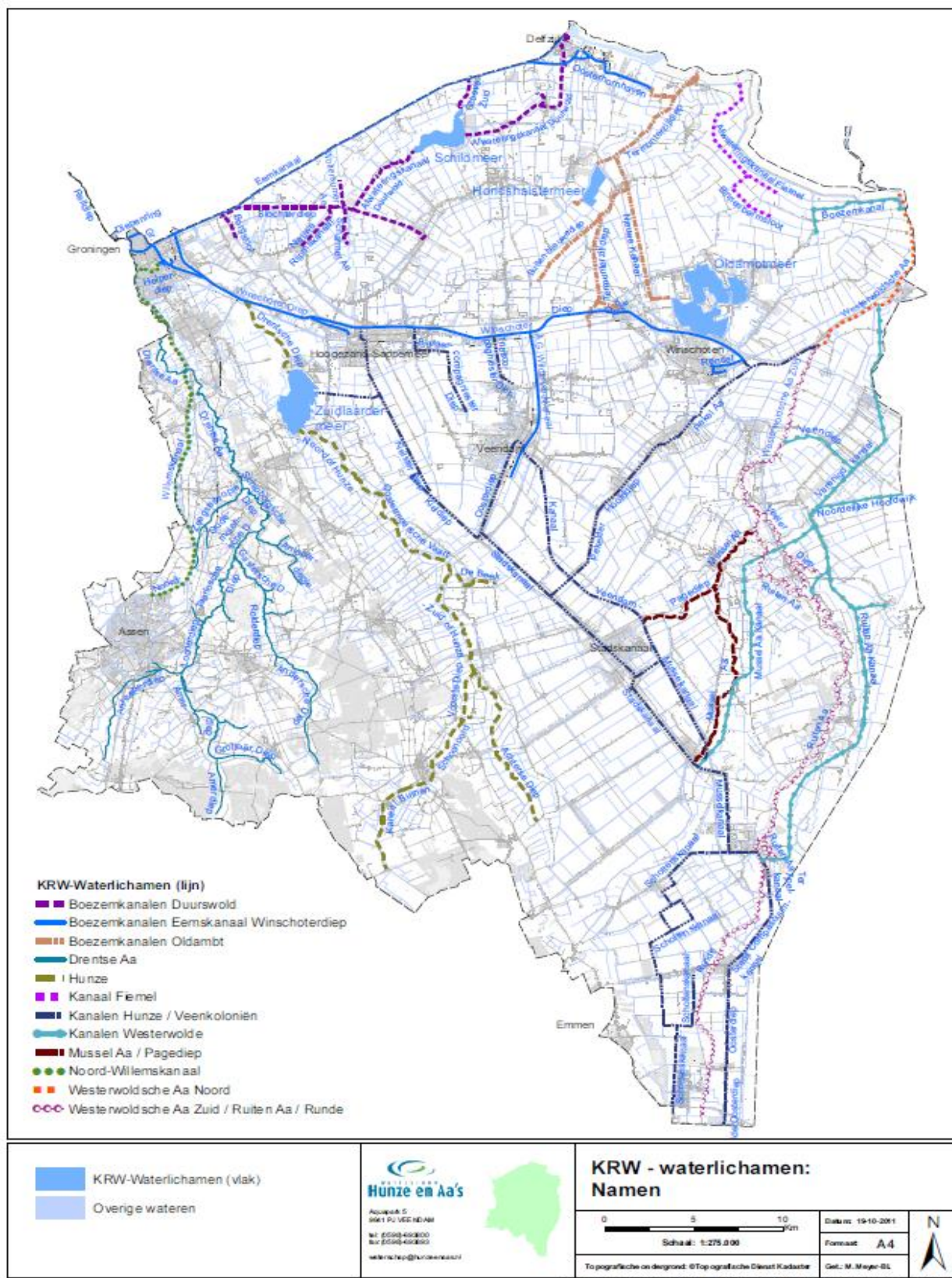
In het beheergebied van het Waterschap bevinden zich een aantal beekstelsels. Van west naar oost zijn dit:

De Drentsche Aa. Deze beek wordt ook wel het meest intacte beeksysteem van Nederland genoemd. De hydromorfologie is nog grotendeels intact en het systeem kent een rijke ecologie. Het beeksysteem is opgenomen in het Nationale beek- en Esdorpenlandschap Drentse Aa en heeft gedeeltelijk een Natura 2000 status. Enkele trajecten van deze beek zijn gedurende de ruilverkavelingen rechtgetrokken. Het streven is om in deze trajecten de natuurlijke loop weer te herstellen door de uitvoering van hermeanderingsprojecten.

De Hunze. Dit beekstelsel wordt aan de westzijde begrensd door de Hondsrug en aan de oostzijde door de Veenkoloniën. De beek loopt door een voornamelijk open Veenkoloniaal landschap en is in de jaren '60/'70 grotendeels rechtgetrokken en verbreed. De laatste jaren wordt er in het kader van het Hunze project gewerkt aan het herstellen van de oorspronkelijke loop van de beek waardoor het stromende karakter weer (gedeeltelijk) kan terugkeren.

De Westerwoldsche Aa. Binnen dit stelsel worden een aantal trajecten onderscheiden. De bovenloop (Runde), de middenloop (Ruiten Aa) en de benedenloop (Westerwoldsche Aa). Daarnaast vormden ook het Pagediep en de Mussel Aa belangrijke beken die in de oorspronkelijke situatie afwaterden op dit beekstelsel. Sinds de waterhuishoudkundige aanpassingen in dit gebied wordt veel van het

beekwater afgevoerd via kanalen en is er geen sprake meer van een aangesloten beekstelsel. Door uitvoering van diverse beekherstel projecten wil het waterschap Hunze en Aa's dit, in samenwerking met diverse partnerorganisaties, de komende jaren gedeeltelijk herstellen.

4 Beleid en regelgeving

De zorg voor een gezonde visstand is beleidsmatig onderbouwd en uitgewerkt in diverse regelingen, richtlijnen en beleidsstukken. In onderstaande paragrafen worden de relevante regionale documenten + de Europese kaderrichtlijn Water en Natura 2000 besproken. Een overzicht van de overige geldende nationale en Europese regelingen is opgenomen als bijlage 7.

De Europese Kaderrichtlijn water (2000)

De Kaderrichtlijn Water (KRW) (22 december 2000, in Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen) geeft een Europees kader voor de bescherming van het oppervlaktewater - waaronder overgangswater en kustwater - en het grondwater. Maatregelen ten behoeve van het halen van de biologische doelstellingen van de KRW moeten op 22 december 2015 zijn uitgevoerd. Deze datum kan, onder bepaalde voorwaarden, worden verlengd met maximaal twee periodes van zes jaar, waarmee de deadline op 2027 komt. Doelstellingen ten aanzien van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater zijn gevat in termen van het bereiken van 'een goede chemische toestand', 'een goede ecologische toestand' of 'een goed ecologisch potentieel'. Vis is één van de biologische kwaliteitselementen bij de beoordeling van de ecologische toestand van de wateren. Voor de onderscheiden watertypen heeft het Waterschap aan de hand van de landelijke maatlatten doelen geformuleerd. Deze doelen zijn door de provincies Groningen en Drenthe vastgesteld en vastgelegd in de Provinciale Omgevings Plannen (POP). Het benodigde maatregelen pakket voor de realisatie van deze doelen is door het Waterschap vastgelegd in het beheerplan 2010-2015. Een nadere toelichting op de KRW wordt gegeven in paragraaf 5.1.

Natura 2000

Met de uitvoering van het Natura 2000 programma wordt er op Europees niveau gewerkt aan de bescherming van specifieke habitattypen en soorten. Door de verschillende landen worden de concrete opgaven uitgewerkt tot specifieke beheerplannen per gebied. Binnen het beheergebied van het waterschap gaat het hierbij om 2 gebieden waar sprake is van doelen met betrekking tot de visstand; Het Zuidlaardermeer en de Drentsche Aa. Een nadere toelichting op deze uitwerking wordt gegeven in paragraaf 5.2.

Beleid Waterschap

Het waterschap heeft in een aantal documenten zaken vastgelegd met een sterke relatie met betrekking tot de ontwikkelen visstand. Hierbij wordt vooral gestuurd op het creëren van goede leefomstandigheden voor de vissen door middel van maatregelen die betrekking hebben op de inrichting en waterkwaliteit van de watergangen. Hierbij vormt de realisatie van de KRW doelen met de daarbij behorende maatregelenpakketten een belangrijke basis. Deze zijn nader vastgelegd in het Beheerplan 2010-2011.

Specifiek voor het onderdeel vismigratie is het door het algemeen bestuur van het waterschap in juni 2005 de visie vismigratie "van Wad tot Aa" vastgesteld. Met deze visie wordt gewerkt aan het herstel van vismigratie verbindingen tussen de Waddenzee en de bovenlopen van de Drentse en Groninger beken. Een nadere toelichting hierop wordt gegeven in paragraaf 6.1.

De uitgangspunten voor het waterbeheer in het stedelijk gebied zijn door het waterschap vastgelegd in de Nota Stedelijk waterbeheer. Deze nota dient als uitgangspunt bij de overdracht van stedelijke wateren aan het Waterschap die nu nog bij gemeenten in beheer zijn. In de stedelijke waterplannen kunnen ook aanvullende afspraken opgenomen worden over het visstand beheer in deze wateren. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar zaken als inrichting en onderhoud maar komen ook zaken als toegankelijkheid voor de sportvisserij aan bod.

Beleid Federatie

De Federatie werkt volgens door haar ledenvergadering vast te stellen beleidsplannen die een looptijd hebben van vijf jaar. Per jaar formuleert de Federatie uit het vigerende beleidsplan een aantal actiepunten per beleidsterrein. De beleidsterreinen zijn: water- en visstandbeheer, wedstrijd sport, jeugd, handhaving, communicatie, promotie en publiciteit, belangenbehartiging. Aan de invulling en uitvoering van het beleid is de Federatie verantwoording schuldig aan de ledenvergadering.

Het te ontwikkelen beleid vindt zijn basis in het statutaire doel van de Federatie. Die luidt:

- het verantwoord stimuleren, ontwikkelen en bevorderen van de hengelsport als sportieve recreatie;
- het beschermen en verbeteren van de visstand;
- het geven van voorlichting en educatie op het gebied van vis, het leefmilieu van vis en de sportvisserij;
- het behartigen van de belangen van de hengelsport in het algemeen en in het bijzonder van de aangesloten hengelsportverenigingen;
- (mee)werken aan actief waterbeheer; dit alles in de ruimste zin.

Verantwoord omgaan met de vis

De Federatie is zich er van bewust dat dierenwelzijn een belangrijk item is bij het duurzaam recreëren in de watergangen van het waterschap. In de communicatie naar, en de scholing van sportvissers wordt hier regelmatig aandacht aan besteed. Zo wordt er gedurende de vislessen voor kinderen ingegaan op zaken als dierenwelzijn en het ecologisch nut van het waterleven. Het op een correcte wijze omgaan met de gevangen vis krijgt hierbij ruim de aandacht. Op deze wijze worden de sportvissers al van jong af aan bewust gemaakt van hun verantwoordelijkheid met betrekking tot het bewust omgaan met de gevangen vis.

Ter controle zien de buitengewone opsporingsambtenaren van de Federatie toe op de naleving van de bepalingen van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren. In gevallen van dierenkwelling wordt opgetreden.

Uitgangspunt van de Federatie is dat de doelen bereikt dienen te worden via samenwerkingsverbanden met de aan haar gerelateerde organisaties, waarbij de waterschappen als kwantitatief- en kwalitatief beheerder voorop staan. De visstand bijvoorbeeld, is een resultante van alle milieufactoren. Bij het streven naar een natuurlijke visstand die zichzelf in evenwicht kan houden en die past bij het betreffende watertype, is samenwerking onontbeerlijk. Het zelfde geldt voor de behartiging van de belangen van de meer dan 50.000 sportvissers in Groningen en Drenthe.

Uitgangspunten

- Het visstandbeheer vindt plaats met inachtneming van de landelijke en Europese wet- en regelgeving.
- De Nota Visbeleid kent geen einddatum maar zal worden aangepast indien hier een sterke noodzaak voor is. Indien noodzakelijk wordt de huurovereenkomst tussen Waterschap en Federatie hierop aangepast.

5 Ecologische doelstellingen voor vispopulaties

Het waterschap streeft naar de realisatie van schoon water met daarin een gezonde ecologie. Doelen voor specifieke vissoorten of levensgemeenschappen van vissen zijn in een aantal beleidsdoelstellingen uitgewerkt. Dit gebeurt veelal in nauwe samenwerking met provincies en natuurorganisaties die verantwoordelijk zijn voor de vaststelling en uitvoering van ecologische doelen.

5.1 KRW

De KRW doelen voor vis zijn door de Provincies Groningen en Drenthe vastgelegd in de vorm van specifieke scores op de KRW maatlatten. De maatregelen die benodigd zijn voor het realiseren van deze doelen zijn door het Waterschap vastgelegd in het beheerplan 2010 – 2015. Het Waterschap draagt zorg voor de uitvoering van deze maatregelen als onderdeel van de watersysteemplannen (en bijbehorende uitvoeringsplannen). Belangrijke maatregelen voor verbetering van de visstand zijn onder andere:

Meren

- Aanleg natuurlijke meeroevers
- Instellen van een natuurlijker peilbeheer
- Herstellen van overstromingsvlakten

Beken

- Hermeanderen van genormaliseerde beken
- Herstel vismigratie mogelijkheden

Kanalen

- Aanleg natuurvriendelijke oevers
- Herstel vismigratie mogelijkheden

Foto: Door de aanleg van natuurvriendelijke oevers in de kanalen worden extra mogelijkheden gerealiseerd voor vissen om te paaien en voedsel te zoeken.

De ontwikkeling van de visstand als resultaat van de genomen maatregelen wordt door het waterschap gevolgd d.m.v. het KRW monitoringsprogramma. Dit betekent dat de visstand in alle KRW waterlichamen regelmatig wordt bemonsterd in samenwerking met de Federatie. Voor de beken en meren geldt dat deze bemonsteringen iedere 3 jaar plaatsvinden. Voor kanalen ligt deze frequentie op één keer in de zes jaar.

5.2 Natura 2000

In het beheergebied van het waterschap zijn 2 Natura 2000 gebieden aanwezig waar specifieke beschermingsdoelstellingen voor vissoorten van kracht zijn. Het betreft hier het Zuidlaardermeergebied en de Drentse Aa.

Natura 2000 gebied	Doelsoorten	Type doel populatie
Zuidlaardermeer	Grote Modderkruiper	In stand houding
Drentse Aa	Grote Modderkruiper	In stand houding
	Kleine Modderkruiper	In stand houding
	Rivierprik	Ontwikkelen
	Bittervoorn	In stand houding*
	Rivierdonderpad	In stand houding

** Het huidige instandhoudingsdoel voor de Bittervoorn berust zeer waarschijnlijk op een administratieve fout bij het voormalige ministerie van LNV. Voor zover bekend zijn er geen waarnemingen van de Bittervoorn in het Drentse Aa gebied. Door het Waterschap, stichting RAVON en Staatsbosbeheer is bezwaar aangetekend met betrekking tot aanwijzing van deze soort voor de Drentse Aa.*

Voor Natura 2000 gebieden geldt dat de beschermingsdoelstellingen voor de betreffende soorten nader uitgewerkt worden door de provincies/Ministerie van ELI in een beheerplan. Het waterschap is intensief betrokken bij het opstellen van de beheerplannen en speelt een belangrijke rol in de monitoring van de doelsoorten en de uitvoering van de benodigde beheersmaatregelen.

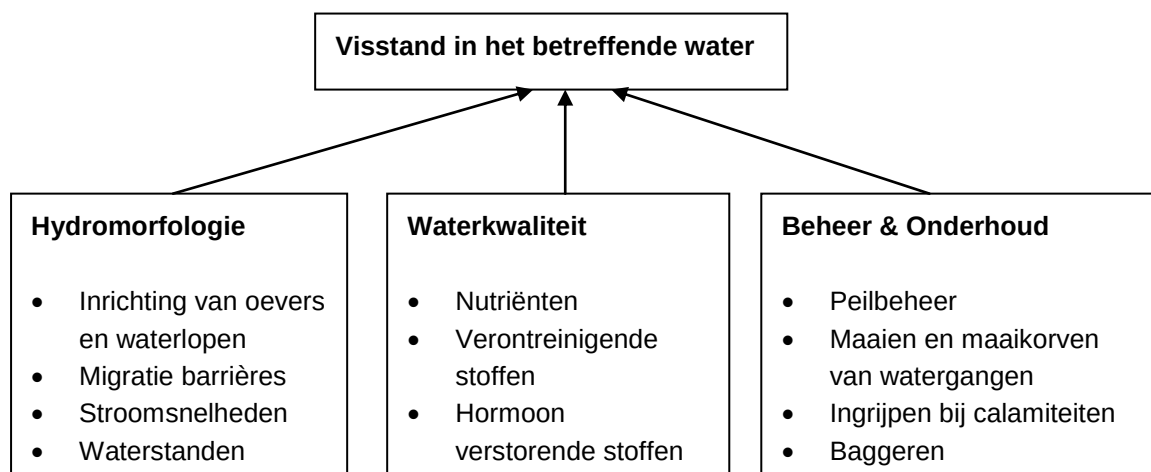
Uitgangspunten

- Doelen voor vis in KRW waterlichamen worden door de provincies vastgelegd in de Provinciale Omgevings Plannen.
- Doelen voor vis in Natura 2000 gebieden worden door de Provincies/Ministerie van ELI vastgelegd in de beheerplannen voor het Zuidlaardermeer en de Drentsche Aa.

Het waterschap vertaalt de doelen door in beheer- en inrichtingsmaatregelen en voert deze samen met de partners in het gebied uit.

6 Inrichting en beheer

De wijze waarop de visstand zich in een gebied ontwikkelt is een resultante van een aantal factoren. Naast het actief ingrijpen in de visstand door het wegvangen en uitzetten wordt dit vooral gestuurd door zogenaamde a-biotische factoren. Omdat het Waterschap van mening is dat er terughoudend moet worden omgegaan met het actief ingrijpen in de visstand is sturing door middel van deze a-biotische factoren het meest belangrijke middel om de gewenste visstand te bereiken. In onderstaande schema is dit nader toegelicht.

6.1 Hydromorfologie

De term Hydromorfologie is een verzamelnaam voor alle zaken die te maken hebben met de hydrologie en inrichting van een watergang. Hieronder zal nader ingegaan worden op de verschillende deelaspecten.

Inrichting van waterlopen

De inrichting van waterlopen is een belangrijke factor voor de ontwikkeling van een gezonde visstand. De aanwezigheid van natuurlijke oeverlanden en overstromingsvlakten in meren vervullen een belangrijke rol als paai- en opgroeigebieden voor veel soorten die op het open water leven. Ook biedt het een leefomgeving voor soorten die graag in een plantenrijke omgeving leven. Dit principe geldt ook voor kanalen, beken en sloten. Het herstel van visleefgebieden maakt deel uit van de KRW plannen van het waterschap en is nader uitgewerkt in de KRW plannen. Bestuurlijk is dit vastgelegd in het beheerplan 2010-2015 van het Waterschap.

Oeveratlas 2011

Naast belangrijke waterhuishoudkundige en ecologische functies vervullen de oevers van watergangen nog een andere belangrijke rol: Ze bieden de recreanten de mogelijkheid om te genieten van de mooie wateren in het beheergebied van het Waterschap.

In de praktijk blijkt echter dat het betreden van oevers niet altijd eenvoudig is. Ook lijkt de toegankelijkheid en bevisbaarheid de laatste jaren te zijn afgenomen. Om deze reden heeft de Federatie het initiatief genomen om een oeveratlas op te stellen in samenwerking met alle inliggende hengelsportverenigingen in Groningen en Drenthe. In een grootschalige inventarisatie actie is bekeken welke oevers van belang zijn voor de sportvisserij en welke knelpunten en wensen hier mogelijk aanwezig zijn. Deze informatie is vertaald naar een digitale atlas die door de waterbeheerders geraadpleegd kan worden als er werkzaamheden in het betreffende gebied gaan plaatsvinden. Het doel van de Federatie is te komen tot een betere afstemming tussen het onderhoud van de watergangen en het gebruik door sportvissers. Onderhoud 'op maat' en onderlinge afstemming bij bijvoorbeeld de aanleg van natuurvriendelijke oevers werkt wellicht kostenbesparend en vergroot het draagvlak onder de gebruikers van het water.

Foto: Het Kanaal Buinen-Schoonoord, onderdeel van het KRW-lichaam Hunze. Een belangrijk water voor de sportvisserij in Drenthe.

Migratie barrières

Voor een aantal soorten is het van groot belang dat er goede verbindingen beschikbaar zijn tussen de zee en de bovenlopen van de beken. Bekende voorbeelden hiervan zijn de Aal (Paling), Driedoornige Stekelbaars en de Rivierprik. Ook binnen de beeksystemen zijn veel soorten die belang hebben bij goede verbindingen tussen de boven- en benedenlopen of zelfs de kanalen. Dit geldt o.a. voor de Serpeling en Winde.

Het Waterschap is zich bewust van deze problematiek en heeft in 2005 de visie vismigratie opgesteld in samenwerking met de Federatie en Waterschap Noorderzijlvest. Met deze visie wordt gestreefd naar het oplossen van alle primaire vismigratie knelpunten die er tussen de zee en de Noord Drentse bovenlopen van de beken aanwezig zijn. Bij Waterschap Hunze en Aa's gaat het hierbij om 131 knelpunten. De visie is in juni 2005 vastgesteld door het Algemeen Bestuur van waterschap Hunze en Aa's.

Visie vismigratie "Van Wad tot Aa"

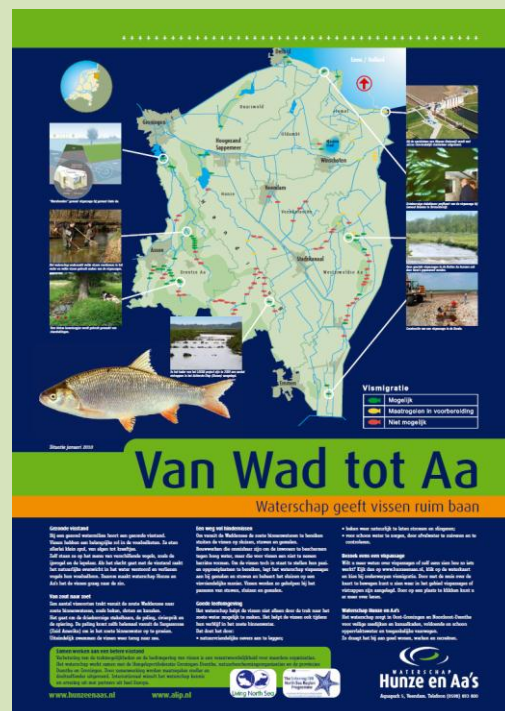
In 2005 hebben de Waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's en de Hengelsportfederatie Groningen Drenthe de Visie Vismigratie 'Van Wad tot Aa' vastgesteld. Deze visie kent een twee sporen benadering:

1. Gebiedsgericht spoor

Binnen het gebiedsgerichte spoor wordt op gestructureerde wijze gewerkt aan het weer optrekbaar maken van een aantal prioritaire vismigratie routes. Het gaat hierbij om routes tussen de zee en de bovenlopen van beken + de routes tussen kanalen en grote naastgelegen waterrijke natuurgebieden. Binnen dit kader werkt Waterschap Hunze en Aa's aan het oplossen van 131 vismigratie knelpunten waarvan een groot aantal binnen de zogenaamde KRW waterlichamen. Tot en met 2011 zijn er ca. 60 van deze knelpunten opgelost (zie kaart bijlage 1). Tot 2015 zal dit aantal oplopen tot 103, en uiterlijk in 2027 dienen alle knelpunten opgelost te zijn.

2. Algemeen spoor

Het algemene spoor beoogt het "stand still-beginstel" te waarborgen. Dit betekent in de praktijk dat er in principe geen nieuwe migratie barrières voor vissen mogen worden opgeworpen. Bij nieuwbouw, renovatie of onderhoudswerkzaamheden wordt in ieder geval het nut en noodzaak voor het optrekbaar maken van het betreffende kunstwerk voor vis onderzocht. Uitvoering van dit spoor heeft geleid tot de realisatie van een aantal aanvullende vismigratie voorzieningen.

Hydrologie

De waterstanden en stroomsnelheden die optreden in watergangen hebben een grote invloed op de aanwezige visstand. Vissen in kanalen en meren zijn gebaat bij lage stroomsnelheden terwijl vissen in beken juist gebaat zijn bij wat hogere stroomsnelheden. Voor alle soorten geldt dat een natuurlijk peilbeheer (zomer lage waterstanden, winter hoge waterstanden) de voorkeur heeft. De mate waarin het gevoerde peilbeheer effect heeft op de ecologische ontwikkeling wordt in sterke mate bepaald door de inrichting van een watergang. Het waterschap houdt hier vooral in gebieden met specifieke visdoelen (KRW waterlichamen en N2000 gebieden) nadrukkelijk rekening mee in de uitwerking van inrichtingsplannen.

6.2 Beheermaatregelen

Maaien, maaikorven en baggeren van watergangen

Het overgrote deel van de watergangen in het beheergebied van het waterschap heeft de aan- en afvoer van water als primaire functie. Voor een doelmatige uitvoering van deze functie is het van belang dat wateren regelmatig worden onderhouden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen maaien, maaikorven en baggeren als onderhoudswerkzaamheden.

Het waterschap streeft er naar deze werkzaamheden op een visvriendelijke wijze uit te voeren conform de eisen die hieraan gesteld worden in de Flora- en Faunawet. Deze zijn nader uitgewerkt in de gedragscode FF-wet die de Waterschappen met het ministerie van ELI hebben vastgesteld. Daarnaast hebben de Federatie en het Waterschap de notitie : “Uitgangspunten faunavriendelijk waterbeheer ten behoeve van onderhoudsplannen” opgesteld. De adviezen uit deze notitie zijn meegenomen tijdens het uitwerkingsproces van de Onderhoud en Beheerplannen van het Waterschap.

Peilbeheer

Zoals ook in voorgaande paragraaf is toegelicht kan het uitgevoerde peilbeheer een sterke invloed hebben op de te realiseren visstand. Binnen beeksystemen is hierbij vooral het herstellen van een basisafvoer in de zomer (handhaven jaarronde stroming voor de beekvissen) van belang. In de kanalen en meren heeft de uitvoering van een natuurlijk peilbeheer de voorkeur. Dit is door de aanwezige functies in deze gebieden echter lang niet altijd mogelijk waardoor dit voor de vissen niet optimaal zal zijn. Belangrijk aandachtspunt is ook het handhaven van voldoende waterdiepte in poldergebieden gedurende de winter om de vissen te kunnen laten overleven en vissterfte te voorkomen. Tijdig baggeren van een aantal hoofdwatgangen per polder of de peilen niet te diep laten uitzakken in het winterhalfjaar kunnen hieraan bijdragen. Deze maatregelen zijn echter zeer gebied specifiek. Concrete afspraken hierover worden door het waterschap uitgewerkt in peilbesluiten en BOP's.

Gemalen, vismigratie en peilbeheer

Een speciaal aandachtspunt binnen het waterbeheer voor de poldergebieden en grote boezemkanalen wordt gevormd door de aanwezige gemalen. Diverse onderzoeken laten zien dat er aanzienlijke schade kan optreden aan de visstand door gemalen. Dit varieert echter sterk per pomptype, opvoerhoogte, aanwezige vissoorten, etc. De laatste jaren is gebleken dat hierover onvoldoende kennis aanwezig is in Nederland en dat aanvullend onderzoek gewenst is. Hiervoor zijn een tweetal onderzoeks trajecten opgestart. Het Waterschap is actief bij beide projecten betrokken.

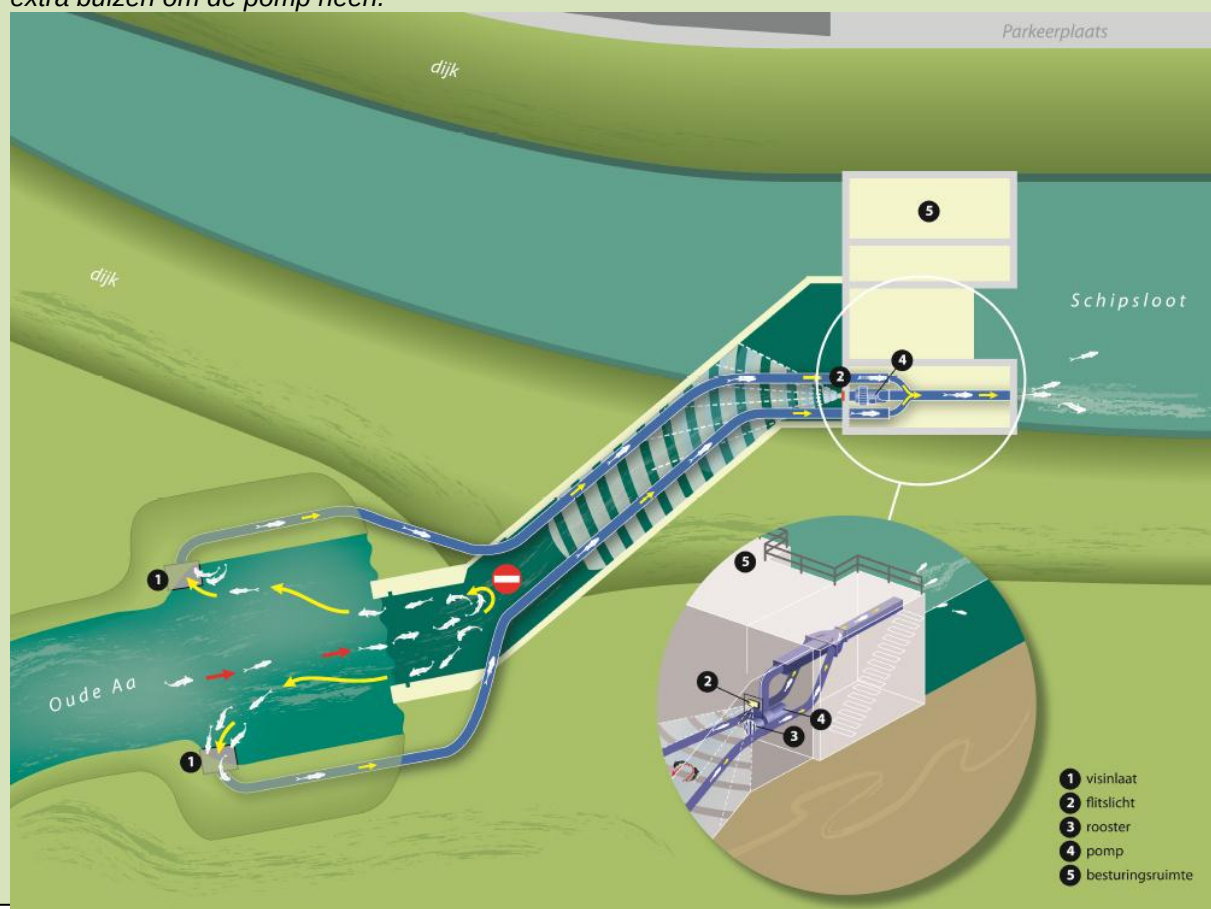
STOWA gemalen onderzoek

Dit nationale onderzoekstraject brengt vooral de problematiek in beeld door te kijken naar de mate van schadelijkheid van de diverse pompsystemen. In vervolg fasen zal het ook gaan kijken naar mogelijke oplossingen.

KRW innovatie project “Vissen Zwemmen Heen en Weer”

Dit project van 4 waterschappen + STOWA kijkt vooral naar de praktische oplossingskant van het probleem door een groot aantal verschillende oplossingen voor vismigratie bij gemalen te testen. Hierbij valt te denken aan visvriendelijke pompen, visvriendelijke vijzels en bypass systemen. Het Waterschap heeft hierbij de visvriendelijke vijzels van gemaal Ennemaborgh ingebracht als pilot project.

Figuur: In gemaal Oude Aa bij Haren heeft het Waterschap een goed functionerend visvriendelijk gemaal systeem aangelegd. Dit systeem is gebaseerd op het venturi principe en leidt de vissen via 2 extra buizen om de pomp heen.

Vissterfte en visschade

Enkele malen per jaar treden er in het werkgebied van het waterschap grootschalige vissterfte op als gevolg van calamiteiten. Hierbij valt te denken aan illegale lozingen (mestreservoirs), langdurige bedekking van wateren met ijs en het optreden van zuurstofloze situaties bij de uitvoering van baggerwerkzaamheden. Daarnaast kan ook het volledig dichtgroeien van watergangen leiden tot ongewenste vissterfte.

Het optreden van grootschalige vissterfte bij de uitvoering van onderhoudswerkzaamheden wordt door het waterschap als ongewenst gezien. Door het opstellen van duidelijke werkinstructies voor de buitendienst wordt er naar gestreefd dit soort incidenten tot een minimum te beperken. Hierbij valt te denken aan maatregelen als het tijdelijk opschorten van baggerwerkzaamheden bij warm weer of het extra doorstromen van watergangen die gebaggerd worden om de zuurstofhuishouding op peil te houden.

Protocol vissterfte

Voor een gestructureerde afhandeling van vissterfte incidenten hebben de Federatie en het Waterschap gezamenlijk een protocol vissterfte opgesteld. Deze wordt gebruikt door de handhavers van beide organisaties. Het protocol bevat een overzicht van werkafspraken + een standaard meldingsformulier dat door de verantwoordelijke handhaver wordt ingevuld en naar de Federatie wordt toegestuurd. Vervolgens wordt de melder van de sterfte geïnformeerd. Een voorbeeld van dit protocol is toegevoegd als bijlage 8 bij deze Nota Visbeleid.

Foto: Vissterfte als gevolg van incidentele lozingen, zoals hier in het Ruiten Aa kanaal, worden een aantal keren per jaar gemeld.

Het optreden van vissterfte bij langdurige bedekking van wateren met ijs is vaak een samenloop van omstandigheden. In veel gevallen gaat het hier om stedelijke wateren met een dikke baggerlaag (vijvers met riooloverstorten) die in combinatie met een ijsdek zorgt voor een zuurstofloze situatie onder het ijs bij langdurige bedekking.

Vissterfte door het volledig dichtgroeien van watergangen komt incidenteel voor en is vaak minder opvallend dan vissterfte door grote calamiteiten. Dichtgroeien is vooral een probleem als de vissen geen uitwijkmogelijkheden hebben naar open water of grotere watergangen. Bij correcte uitvoering van de Onderhoud en Beheerplannen voor watergangen van het waterschap zal er altijd voldoende open water beschikbaar zijn in een gebied voor de vissen om te overleven.

Een speciaal aandachtspunt vormt het toenemende aantal incidenten met mestlozingen vanuit mestreservoirs. Vaak gaat het hier om vandalisme (openzetten van afsluiters) in combinatie met nalatigheid van de eigenaren (afsluiters niet op slot gezet, geen hekken aanwezig bij afsluiters)

Visziekten

Van een aantal wateren is bekend dat deze vermoedelijk geïnfecteerd zijn met karper virussen. Deze virussen doden selectief karpers als deze verzwakt zijn. Dit vindt met name plaats in het voorjaar. Vandaar de naam Spring Carp Disease. Voorbeelden van locaties waar deze ziekte optreedt zijn de vijvers in de wijk Peelo te Assen, het Noord-Willemskanaal en de polder Fiemel in Noord-Oost-Groningen.

Het is van belang dat er niet door sportvissers of goedbedoelende burgers gesleept wordt met zieke vissen. Dit zal de ziekte alleen maar verder verspreiden. Door gerichte communicatie zullen het waterschap en de Hengelsportfederatie de inwoners wijzen op de risico's van het verplaatsen van vissen.

Uitgangspunten

- Bij de uitvoering van het dagelijks beheer van de watergangen houdt het waterschap nadrukkelijk rekening met de aanwezige visstand. Hierbij zijn de uitgangspunten uit de Flora- en Faunawet, nader uitgewerkt in de gedragscode, leidend.
- In geval van vissterfte wordt door het Waterschap en de Federatie gewerkt conform het protocol vissterfte.
- Het is niet toegestaan vissen te verplaatsen tussen watergangen zonder toestemming van de Federatie en het Waterschap. Dit om ongewenste verspreiding van ziekten te voorkomen.

7 Verhuur van visrechten (huurovereenkomst)

Sinds het ontstaan van Waterschap Hunze en Aa's in 2000 is er door de Federatie en het waterschap gewerkt aan het vereenvoudigen van de visrechtssituatie. Vanuit de fusie waterschappen kwam een groot aantal verschillende vergunningen en huurovereenkomsten mee die ieder hun eigen voorwaarden hadden. Dit was een ongewenste situatie, een eenduidige verhuursituatie was gewenst. Deze situatie is in 2008 bereikt. In dat jaar hebben ook de laatste twee visclubs (Harkstede-Scharmer en de Onnerbiks) hun visrechten ondergebracht bij de Federatie. Vanaf dat moment is er sprake van een centrale huurovereenkomst waarmee het Waterschap het volledige visrecht verhuurt aan de Federatie. Om te zorgen dat beroeps- en sportvisseren hier kunnen vissen voert de Federatie 2 acties uit:

- Ten behoeve van de sportvisserij wordt het overgrote deel van de wateren van het waterschap door de Federatie ingebracht in de Landelijke Lijst van Viswateren van de Vispas. Dit maakt het voor sportvisseren met een Vispas mogelijk om hier recreatief te vissen.
- Voor de drie beroepsvisseren in het beheergebied van het waterschap geeft de Federatie vergunningen uit.

In onderstaande paragrafen wordt dit nader toegelicht.

Volledig visrecht

De Federatie huurt in vrijwel haar hele werkgebied de volledige visrechten van diverse eigenaren. Splitsing van visrecht in aal- en schubvisrecht vindt alleen nog plaats op het Zuidlaardermeer en het Drents Diep. In deze twee wateren worden de Aalrechten door de eigenaren, Stichting het Groninger Landschap en de boermarkte van Midlaren, verhuurd aan visserijbedrijf Vos. De schubvisrechten worden in deze twee wateren verhuurd aan de Federatie.

De scheepvaartkanalen in Groningen en Drenthe kenden, toen zij nog rijkswateren waren, ook gesplitst visrecht. Sinds de overdracht van deze kanalen aan de provincies wordt het volledige visrecht aan de Federatie verhuurd, zij het met de voorwaarde dat de huurder aal visvergunningen verstrekt aan de beroepsvisserij. Ook de huurovereenkomst tussen de Federatie en het waterschap kent deze voorwaarde.

7.1 Huurovereenkomst

Om te zorgen dat de doelen van het waterschap gewaarborgd blijven als de visrechten worden verpacht aan de Federatie zijn er duidelijke afspraken gemaakt. Deze zijn door de Federatie en het Waterschap uitgewerkt in de huurovereenkomst 1 juli 2010 – 30 juni 2016 (zie bijlage 2). De huurovereenkomst bevat afspraken over zaken als betreding van oevers, regels voor de beroepsvisserij, etc.

7.2. Sportvisserij

De huurovereenkomst maakt het voor de sportvisseren mogelijk om in alle wateren van het Waterschap recreatief te vissen. Toch zijn hier door de Federatie en het Waterschap enkele uitzonderingen op gemaakt. Zo worden bijvoorbeeld kwetsbare wateren grotendeels buiten de Vispas en vergunningen voor de beroepsvisserij gehouden, ook al is de Federatie hier wel visrechthebbende. Dit is bijvoorbeeld het geval in delen van het Drentsche Aa gebied.

Een overzichtskaart van alle wateren die door de Federatie zijn in gebracht in de Nationale Vispas is opgenomen als bijlage 6.

7.3 Beroepsvisserij

Op basis van de huurovereenkomst verstrekt de Federatie vergunningen aan de drie beroepsvisser die actief zijn in het beheergebied van het waterschap. De wateren die het hier betreft zijn per beroepsvisser weergegeven in de kaart van bijlage 5.

In de vergunningen worden voorwaarden opgenomen over de aantallen fuiken, te bevissen soorten, randvoorwaarden waterschap, etc. Alle vergunningen worden voor de definitieve verstrekking aan de beroepsvisser door de Federatie, ter accordering, voorgelegd aan het Waterschap.

Op dit moment kan er door de beroepsvisser alleen gericht op de vissoort Aal (paling) worden gevisst. Daarnaast is het toegestaan om gericht op Chinese Wolhandkrabben en Amerikaanse Rivierkreeften te vissen. Het Waterschap staat positief tegenover deze vorm van bestrijding van deze ongewenste exoten.

Foto: Exoten zoals de Chinese Wolhandkrabben kunnen veel overlast veroorzaken. Een voorbeeld hiervan is de waterfabriek van het Waterbedrijf Groningen te Veendam. De waterlaat vanuit het A.G.Wildervanck kanaal trekt in het najaar veel krabben aan die de stroming naar binnen volgen. De krabben denken hierbij stroomafwaarts richting de zee te trekken. Om te voorkomen dat de harde schalen van de krabben de pompen beschadigen worden deze afgevangen door middel van bandzeven en afgevoerd.

Beroepsmatige bevissing van Aal

Een belangrijk aandachtspunt binnen het visstand beheer vormt de situatie van de Aal. Deze soort laat een sterke afname zien in vrijwel alle West Europese wateren en een pakket van maatregelen is noodzakelijk om de Aal als soort in stand te houden. Op Europees niveau is hiervoor een Europees Aalbeheerplan opgesteld. Hoofduitgangspunt hierbij is dat de uittrek van volwassen Schieralen op termijn weer minimaal 40% van de oorspronkelijke situatie moet zijn. De eisen uit dit Europese plan zijn door de verschillende lidstaten vertaald in landelijke Aalbeheerplannen.

Het Nederlandse Aalbeheerplan bevat onder andere de volgende maatregelen:

- Het instellen van visserij vrije zones bij lozingswerken aan de kust.
- Het instellen van een gesloten tijd voor de beroepsvisserij (september -november)
- Het verbeteren van migratie mogelijkheden
- Reduceren van de aalsterfte door gemalen en waterkrachtcentrales

In aanvulling op deze maatregelen heeft Sportvisserij Nederland een algemeen meeneem verbod van Aal voor alle sportvissers afgekondigd. Iedere gevangen Aal dient onmiddellijk in hetzelfde water teruggezet te worden.

Regionaal Aalplan

Naast deze landelijke aanpak wordt er ook de mogelijkheid geboden om het Aalbeheer op regionaal niveau uit te werken. Een regionaal Aalplan heeft als voordeel dat het zich goed kan toespitsen op de lokale omstandigheden en beheer situatie. Na goedkeuring door het ministerie van ELI kan een regionaal plan de landelijke maatregelen vervangen. Omdat bij de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's, de Hengelsportfederatie Groningen Drenthe en de lokale beroepsvissers het idee bestaat dat de noordelijke situatie mogelijk afwijkt van het landelijke beeld is besloten gezamenlijk een Regionaal Aalbeheerplan op te stellen.

In dit plan zal de regionale situatie nader in beeld worden gebracht en worden vertaald in concrete maatregelen om de gevraagde bijdrage aan het herstel van de Aal te leveren. Het opstellen van dit plan zal in 2011 en 2012 gaan plaatsvinden en worden voorgelegd aan de besturen van de deelnemende organisaties. Vanuit het Waddenfonds is een subsidie voor de opstelling van dit plan ontvangen. Na goedkeuring door het ministerie van ELI zal de Aalvisserij conform het Regionale Aalplan plaatsvinden. Het streven is dit per 1 januari 2013 op deze wijze uit te voeren.

Reeds in 2005 heeft de Federatie besloten tot het instellen van 2 aalreservaten: vrijwel geheel Zuid Drenthe (na het wegvallen van de beroepsvisser aldaar) en de benedenloop van de Westerwoldsche Aa (en Pekel Aa). Doel van de reservaten is om door middel van onderzoek en bescherming een bijdrage te leveren aan het behoud van de Aal in Groningen en Drenthe. In de reservaten wordt zowel door beroeps- als sportvissers niet meer op Aal gevestigd.

7.4 Regels in de Keur van het Waterschap Hunze en Aa's

Het is voor het waterschap van belang dat het recreatieve en beroepsmatige gebruik van de wateren en bijbehorende waterhuishoudkundige infrastructuur geen nadelige effecten hebben voor het waterschap. Om dit te bereiken zijn een groot aantal randvoorwaarden vanuit de Keur opgenomen in de huurovereenkomst tussen Federatie en Waterschap.

Een belangrijke aanvullende regel in de Keur van het waterschap is dat het niet toegestaan is vistuig, anders dan sportvistuig, te plaatsen. Dit betekent concreet dat voor beroepsmatige bevissing een visser ten allen tijde dient te beschikken over een keurontheffing voor het plaatsen van de fuiken.

De Keur biedt het waterschap ook de mogelijkheid om hier aanvullende bepalingen ter bescherming van de ecologische waterkwaliteit, zoals het visstand beheer, op te nemen, indien en voor zoverre andere wetgeving daarin niet voorziet. In het beheergebied van het waterschap zijn hier duidelijke afspraken over gemaakt met de Federatie (vastgelegd in de huurovereenkomst) waardoor aanvullende regeling van deze zaken in de Keur niet noodzakelijk is.

7.5 Uitzetten en onttrekken

In de huurovereenkomst is hier het volgende over opgenomen: "Het uitvoeren van ingrepen in de visstand, zoals actief biologisch beheer, verplaatsing of uitzet van vis kan alleen plaatsvinden als dit in lijn is met de voorwaarden zoals vastgelegd in het visbeleid (visstandbeheerplan) van het waterschap." Deze regel is opgenomen om ongewenste uitzet van vissoorten (exoten) en het verplaatsen van ziekten zoveel mogelijk voorkomen wordt en de gewenste samenstelling en gezondheid van de visstand gewaarborgd blijft.

In onderstaande tabellen zijn de voorwaarden voor deze ingrepen nader uitgewerkt en voorzien van een toelichting.

Onttrekking van vis	
Beroepsvisserij	Alleen de onttrekking van Aal, Chinese Wolhandkrab en Amerikaanse Rivierkreeft soorten is toegestaan. Voor de Chinese Wolhandkrab en de Amerikaanse Rivierkreeft (verschillende soorten) geldt dat deze als ongewenst worden beschouwd door het Waterschap en vrij bevestigd mogen worden. Voor de Aal worden de regionale vangstquota nader onderbouwd in het Regionaal Aalplan. Beroepsmatige bevissing van andere vissoorten is niet toegestaan, tenzij Waterschap en Federatie anders besluiten.
Recreatieve visserij	Het meenemen van schubvis is toegestaan als er wordt voldaan aan vergunning voorwaarden van de Federatie. Op dit moment bestaat er niet de indruk dat er door de sportvisserij de populaties van bepaalde vissoorten onder druk komen te staan. Vrijwel alle vis wordt teruggezet. Mocht in de toekomst blijken dat dit wel het geval is en het behalen van KRW doelstellingen hierdoor onder druk komen te staan dan zullen Federatie en waterschap passende maatregelen nemen om dit te voorkomen. Hierbij valt te denken aan het instellen van vangstquota,

	meeneem verboden of zelfs het (tijdelijk) stopzetten van het vangen van een soort.
Bij uitvoering van waterhuishoudkundige werken	Bij uitvoering van werken (hermeandering, restauratie van sluizen, etc.) kan het noodzakelijk zijn om vissen tijdelijk te verplaatsen. Dit is toegestaan mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: - Vangen van de vis wordt bij voorkeur uitgevoerd door lokale beroepsvissers in samenwerking met het monitoringsteam van de Federatie. Bij capaciteitsgebrek of andere zwaarwegende redenen kunnen Federatie en waterschap besluiten hier vervangers voor in te zetten (Ecologisch Bureau) - Vissen worden na de vangst uitgezet in hetzelfde waterlichaam (dit om verspreiding van ziekten te voorkomen)

Uitzetting van vis	
Visuitzet als compensatie na vissterfte	Na grootschalige lozingen of andere calamiteiten kan het voorkomen dat de situatie zich voordoen dat er vrijwel geen vis over is in een gebied. Om de visstand in deze gebieden te herstellen is het toegestaan deze vis aan te vullen met watersysteem eigen vis. Aanvoer van vissen buiten het watersysteem is niet toegestaan zonder een goedgekeurd projectplan + toestemming van het afstemmingsoverleg (dit is het reguliere ambtelijk overleg tussen Waterschap en Federatie dat ongeveer vier keer per jaar plaatsvindt. Vanaf 1 januari 2013 wordt deze vervangen door de VBC Hunze en Aa's).
Herintroductie van soorten	In enkele stroomgebieden is gebleken dat soorten die hier oorspronkelijk wel voorkwamen door vervuiling/habitatverlies en dergelijke verdwenen zijn uit deze gebieden. Herintroductie kan hier een gewenste maatregel zijn. Dit is toegestaan mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: - Historische data toont aan dat de betreffende soort hier in het verleden ook voorkwam. - De uit te zetten vis is afkomstig uit de meest dichtbij zijnde populatie. Bij voorkeur uit hetzelfde stroomgebied. - Het betreft hier een van de volgende soorten: Kwabaal, Serpeling, BERPJE.
Uitzetten van soorten ten behoeve van recreatie. (introductie nieuwe soorten)	Vanuit de recreatie leeft de wens om een aantal soorten uit te zetten ten behoeve van de hengelsport. Het gaat hier met name om karperachtigen. Uitzetting hiervan is toegestaan mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: De uitzet locatie betreft een hydrologisch geïsoleerde locatie zodat de vissen niet kunnen ontsnappen naar het open "hoofdwatersysteem" - De uitgezette vissen kunnen zichzelf niet voortplanten onder de huidige Nederlandse omstandigheden (voor zover redelijkerwijs bekend kan worden geacht). - De pootvis is vrij van ziektekiemen. - Het betreft hier een van de volgende soorten: Spiegelkarper, Kruiskarper.
Uitzetten van soorten ten behoeve van waterbeheer. (graskarper)	In het verleden is er gebruik gemaakt van graskarpers om overtollige vegetatie in watergangen te verwijderen. Het uitzetten van deze exoot wordt tegenwoordig als ongewenst gezien en is niet meer toegestaan.

Overige situaties

In alle andere voorkomende gevallen zal er een projectplan opgesteld moeten worden dat goedgekeurd dient te worden door het afstemmingsoverleg (of de toekomstige VBC van waterschap en Federatie)

7.6 Wedstrijden

Het organiseren van viswedstrijden in het beheergebied van het waterschap is toegestaan mits wordt voldaan aan de eisen die de huurovereenkomst hier aan stelt.

Voor grote regionale of landelijke kampioenschappen is het Waterschap bereid mee te werken aan de uitvoering hiervan door bijvoorbeeld de openstelling van de kade gedurende de wedstrijd. Hiervoor is een keurontheffing noodzakelijk. Per evenement beoordeelt het waterschap of deze verleent kan worden.

7.7 Voeren

Het is toegestaan gebruik te maken van lokvoer in de wateren van het waterschap. Wel is terughoudendheid hiermee geboden om ongewenste eutrofiering van het oppervlaktewater te voorkomen. Met name in kleine geïsoleerde wateren kan grootschalig voeren een bron van eutrofiering vormen en de leefomstandigheden van de aanwezige vissen verslechteren.

7.8 Handhaving

Door middel van de huurovereenkomst zijn de visrechten verhuurd aan de Federatie. Als visrechthebbende heeft de Federatie de plicht de correcte uitvoering van de voorwaarden uit versterkte vergunningen en vispassen te handhaven. De Federatie heeft hiervoor zes Bijzondere Opsporings Ambtenaren (Boa's) in dienst die regelmatig controles uitvoeren. Zij worden hierbij ondersteund door verenigingscontroleurs.

De resultaten van de handhavingsactiviteiten zijn in te zien via www.boaregistratie.nl. Handhavers van zowel het waterschap als de Federatie hebben toegang tot deze site.

Naast de Federatie zijn ook diverse andere controlediensten betrokken bij de handhaving van de "groene wetten" waar ook de visserij onder valt. Hierbij valt te denken aan de politie, Algemene Inspectie dienst (ministerie van ELI) en Boa's van natuurorganisaties en Provincies. Afstemming hiervan vindt plaats in het zogenaamde "overleg Groene Wetten" dat voor deze regio gecoördineerd wordt onder voorzitterschap van de Federatie. Dit overleg vormt ook de basis voor allerlei gerichte controleacties.

7.9 Stedelijk waterbeheer

Wateren in stedelijk gebied zijn van groot belang voor de recreatieve visser. Vooral kinderen en ouderen die wat minder mobiel zijn maken veel gebruik van de hier aanwezige sportvis mogelijkheden. Veel van deze wateren zijn in beheer bij de gemeenten die hier aanvullende voorzieningen voor hebben getroffen. Hierbij valt te denken aan het plaatsen van (gehandicapten) vissteigers of het frequenter maaien van populaire visstekken.

De laatste jaren wordt er actief gewerkt aan de overdracht van stedelijke wateren aan het waterschap. Afspraken hierover worden uitgewerkt in stedelijk waterplannen en verder geconcretiseerd in EBO contracten (Eigendom, Beheer en Onderhoud contracten). Bij uitwerking van deze documenten dient het belang van deze wateren voor de sportvisserij nadrukkelijk meegenomen te worden in de afweging.

Uitgangspunten

- Sportvisserij in de wateren van het waterschap vindt plaats conform de eisen die hieraan gesteld worden in de huurovereenkomst.
- Beroepsvisserij vindt plaats conform de eisen uit de huurovereenkomst (waterschap) en de vergunning van de Federatie.
- Voor de Aalvisserij worden de landelijke regels in acht genomen. Zodra er een formeel Regionaal Aalplan wordt vastgesteld zal dit document leidend zijn voor de afspraken met betrekking tot Aalvisserij. Het streven is dit plan per 1 januari 2013 vast te stellen en het hierbij de status te geven van een formeel visplan.
- Handhaving is de verantwoordelijkheid van de Federatie. Resultaten van deze handhaving zijn voor het Waterschap toegankelijk via www.boaregistratie.nl.

Foto: Exoten zoals de Zonnebaars worden onder andere aangetroffen in het Oldambtmeer. Vooral in kleine geïsoleerde wateren kunnen deze veel problemen veroorzaken door hun snelle voortplanting en sterke invloed hierdoor op het gehele ecosysteem. Het is van belang de ongewenste verspreiding van exoten te voorkomen.

8 Monitoring en gegevensbeheer

8.1 Monitoring

Om als waterschap een goed visstand beheer uit te kunnen voeren is de beschikbaarheid van informatie over de aanwezige visstand noodzakelijk. Hiervoor wordt in het kader van het KRW monitoringsprogramma regelmatig bemonsterd. Voor de meren en beken betekent dit dat er iedere drie jaar bemonsterd wordt. Voor de kanalen ligt deze frequentie op één keer per ses jaar. Voor aanvullende informatie met betrekking tot het KRW monitoringsprogramma wordt verwezen naar de Meetplannen waterkwaliteit die het Waterschap jaarlijks opstelt.

Naast de reguliere KRW monitoring vindt er ook specifieke projectmonitoring plaats. Hierbij valt te denken aan:

- Evaluatie van vistrappen
- Verspreidingsonderzoek voor Natura 2000 soorten
- Onderzoek naar gebruik van migratieroutes
- Evaluatie van effecten inrichtingsmaatregelen (bijvoorbeeld hermeandering van beken)
- Visstand-ontwikkeling in als visplas beheerde (geïsoleerde) wateren.

Monitoringsteam Hengelsportfederatie Groningen Drenthe

Voor bovenstaande onderzoeken geldt dat deze in veel gevallen in een samenwerkingsverband door het waterschap en de Federatie uitgevoerd worden. Hiervoor heeft de Federatie een monitoringsteam opgezet van vergunninghoudende beroepsvissers plus vrijwilligers die meehelpen bij de KRW en projectmatige onderzoeken. Dit team wordt door middel van cursussen in onder andere vangstverwerking, visherkenning, etc. goed geschoold in het professioneel uitvoeren van onderzoeken.

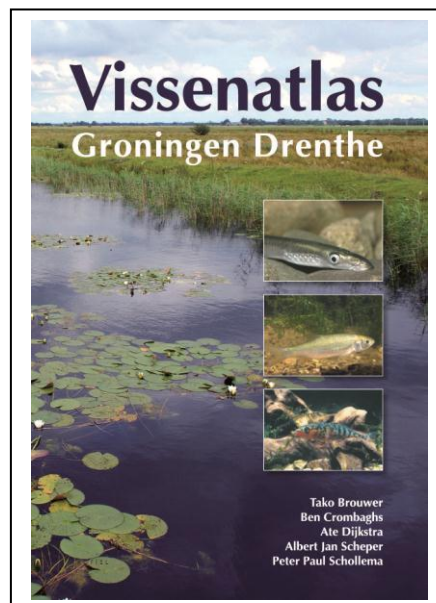
Foto: KRW visstand bemonstering in de Drentse Aa ter hoogte van de Witte Molen (bij A28)

8.2 Gegevensbeheer

De gegevens uit de diverse onderzoeken worden in eerste instantie gerapporteerd in losstaande onderzoeksrapporten. Voor het creëren van een volledig overzicht is het echter van belang dat alle meetgegevens in een centraal bestand beschikbaar zijn.

Om dit te realiseren is in de periode 2006 – 2008 het vissenatlas project Groningen Drenthe uitgevoerd. Dit project was een samenwerkingsverband van de Provincies Groningen en Drenthe, de Hengelsportfederatie Groningen Drenthe, Rijkswaterstaat Noord en de waterschappen Velt en Vecht, Reest en Wieden, Noorderzijlvest en Hunze en Aa's. Het project heeft twee concrete producten opgeleverd;

- De gedrukte uitgave “vissenatlas Groningen Drenthe” (Brouwer et. al. 2008)
- Database vissenatlas Groningen Drenthe

De gedrukte vissenatlas laat hierbij alle beschikbare gegevens zien tot 1 januari 2008. Voor het centraal bijhouden van de recentere gegevens is de afspraak gemaakt dat de Hengelsportfederatie Groningen Drenthe deze jaarlijks bijwerkt in de digitale database.

Uitgangspunten

- Monitoring wordt door de Federatie en het Waterschap gezamenlijk uitgevoerd.
- De database vissenatlas Groningen Drenthe wordt beheerd door de Federatie. Deze wordt jaarlijks bijgewerkt.

9. Communicatie en overleg

9.1. Visstand Beheer Commissie (VBC)

Voor het afstemmen van dagelijks beheer zaken met betrekking tot visstand beheer is er een regulier ambtelijk afstemmingsoverleg opgezet. Deze bestaat uit vertegenwoordigers van de Federatie en het Waterschap. Vanuit het Waterschap zitten hier vertegenwoordigers voor de vakgebieden handhaving, onderhoud, contracten en ecologie in. Het afstemmingsoverleg vindt momenteel vier keer per jaar plaats.

Hiernaast is er regelmatig ambtelijk overleg. Er bestaan korte lijnen. Bestuurlijke sondering vindt plaats via het bestuurlijk overleg tussen de Federatie en de portefeuillehouder uit het waterschapsbestuur op basis van een door beide organisaties vastgestelde agenda.

Vanuit het rijk ligt er het verzoek om, in navolging van de ontwikkelingen op de rijkswateren, ook voor de regionale wateren een Visstand Beheer Commissie (VBC) op te richten. Dit zal per waterschap gebied gaan plaatsvinden. Waterschap en Federatie hebben besloten het huidige afstemmingsoverleg om te gaan vormen in een VBC. Deze zal per 1 januari 2013 actief worden. In 2012 wordt hiervoor een VBC convenant opgesteld door de betrokken partijen.

9.2 Communicatie

Als onderdeel van het visstand beheer is het van belang dat hier met enige regelmaat over gecommuniceerd wordt. Naast algemene voorlichting over de activiteiten van beide organisaties wordt hiermee ook een stuk draagvlak gecreëerd voor de uitgevoerde (KRW) maatregelen om de visstand verder te verbeteren. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden in een aantal onderdelen

Foto: visstand bemonsteringen krijgen in veel gevallen een ruime aandacht van de media. Dit biedt een goed platform om naar een breder publiek te communiceren over de waterkwaliteit taken van het waterschap.

Algemene voorlichting

Het realiseren van een goede waterkwaliteit en gezonde ecologie in deze wateren is een belangrijke taak van het Waterschap. Een gezonde visstand is hier een belangrijk onderdeel van wat ook een grote interesse krijgt van een breder publiek. Dit heeft er onder andere toe geleid dat waterschap Hunze en Aa's het onderdeel vismigratie tot een van de speerpunten in haar communicatie beleid heeft gemaakt. Via de internetsite, TV, radio, kranten en vakbladen wordt hier regelmatig aandacht

aan besteed. Ook het regio-VISblad (oplage 67.000) dat twee maal per jaar naar de Gronings-Drentse VISpas houders wordt gestuurd, wordt hiervoor ingezet, net als de populaire website www.vissen.nl van de Federatie en haar digitale nieuwsbrief.

Het VISblad, de regio-editie

Het VISblad van Sportvisserij Nederland is het officiële maandblad voor de sportvissers in Nederland. Sinds 2005 verschijnen (destijds op initiatief van de Federatie Groningen Drenthe) twee maal per jaar de zogenoemde regio-edities van het VISblad: de zeven federaties in Nederland vullen dan zelf acht pagina's met informatie van hun keuze. De regio-edities worden per post aan alle VISpas-houders toegezonden.

In het werkgebied van de Federatie Groningen Drenthe bedraagt de oplage 67.000 exemplaren.

De regio-editie biedt de Federatie het platform om rechtstreeks met de sportvissers te communiceren. De Federatie besteedt in de artikelen veel aandacht aan haar samenwerkingsverbanden met andere organisaties, waaronder met name de waterschappen. Items die hierbij regelmatig terugkeren zijn gezamenlijke projecten (Blauwestad, Waddenfonds, KRW-monitoring), (het belang van) natuurontwikkeling in onze regio, beleid gerelateerde zaken, omgang met de natuur en de vis.

Regelmatig worden de waterschappen uitgenodigd zelf een bijdrage te leveren over een bepaald actueel onderwerp. Op deze wijze probeert de Federatie via Het VISblad bij een grote groep lezers vergroting van het draagvlak te vinden voor het werk dat wordt verricht om de wateren en dus de visstand in Groningen en Drenthe op een hoger plan te brengen.

Voorlichting bij uitvoering projecten

Binnen het beheergebied van het waterschap vinden veel activiteiten plaats die raakvlakken hebben met vis. Hierbij valt te denken aan hermeandering van beken, het aanleggen van natuurvriendelijke oevers en de realisatie van vistrappen. Maar ook de uitvoering van beheer en onderhoud in de watergangen en bestrijding van exotisch waterplanten. Hier wordt regelmatig over gecommuniceerd via de internet sites van beide organisaties of door middel van artikelen in de regio editie van het VISblad.

Communiceren van gedragsregels

Als onderdeel van de huurovereenkomst (zie bijlage 2) zijn een aantal gedragsregels opgenomen waar sport- en beroepsvissers zich aan dienen te houden. Hierbij valt te denken aan regels met betrekking tot het betreden van kaden maar ook verbodsbepalingen die aangeven dat er niet binnen vijftig meter afstand van vismigratie voorzieningen gevisst mag worden. Deze regels zijn door de Federatie doorvertaald in duidelijke voorwaarden die zijn opgenomen in de Lijst van viswateren die behoort bij de Vispas.

Uitgangspunten

- Per 1 januari 2013 wordt de VBC Hunze en Aa's opgericht. In 2012 zal hiervoor een VBC convenant worden opgesteld door de betrokken partijen.
- Waterschap en Federatie communiceren regelmatig naar de achterban om projecten, gedragsregels en andere vis gerelateerde zaken onder de aandacht te brengen.

10 Literatuurlijst

Aarts, T. et al., 2000. Soortenbeschermingsplan vissoorten bovenlopen Drentse beken “Drentse beekvisseren beter bekeken”.

Adviesnota beleid waterbeheer – visstandbeheer, 2006. Een gezamenlijke nota van Unie van Waterschappen, Nederlandse Vereniging van Sportvisserijfederaties/Organisatie ter Verbetering van de Binnenvisserij (tegenwoordig Sportvisserij Nederland), Combinatie van Beroepsvissers.

Brouwer, T. B. Crombaghs, A. Dijkstra, A.J. Scheper en P.P. Schollema, 2008. Vissenatlas Groningen Drenthe. Uitgeverij Profiel Bedum.

Evers, C.H.M. en R.A.E. Knoben (red.), 2007. Omschrijving MEP en maatlatten voor sloten en kanalen voor de Kaderrichtlijn Water. STOWA-rapport 2007-32b. RWS-rapport 2007.019.

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, 2005. Nota Visbeleid, Basis voor integraal waterbeheer onder de Kaderrichtlijn Water.

Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, 2011, kadernota vis 2011 – 2015.

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, 2010, Beleidsnota visstandbeheer.

Molen, D.T. van der, en R. Pot (red.), 2007. Referenties en maatlatten voor natuurlijke watertypen voor de Kaderrichtlijn Water. STOWA-rapport 2007-32. RWS-rapport 2007.018.

Riemersma, P. & M.J. Kroes, 2006. Van Wad tot Aa. Visie vismigratie Groningen Noord-Drenthe 2005-2015. Grontmij Noord, Drachten/Organisatie ter Verbetering van de Binnenvisserij, Nieuwegein, 111 pagina's incl. 3 bijlagen (2 kaarten los bijgevoegd).

Unie van Waterschappen, 2006. Gedragscode Flora- en Faunawet voor waterschappen.

Waterschap de Dommel, 2007. Beleid sportvisserij en visstandbeheer.

Waterschap Hunze en Aa's, 2011. Nota stedelijk waterbeheer.

Waterschap Noorderzijlvest, 2007. Nota visbeleid van het waterschap Noorderzijlvest, Basis voor integraal beheer van de visstand in de wateren van het waterschap Noorderzijlvest.

Waterschap Reest en Wieden, 2004. Visbeleid Waterschap Reest en Wieden, Bouwsteen voor waterbeheerplan 2006 – 2010.

Waterschap Rijn en IJssel, 2002. Nota visbeleid Waterschap Rijn en IJssel.

Waterschap Veluwe, 2007. Nota visbeleid.

Waterschap Velt en Vecht, 2010. Nota Visbeleid bij Velt en Vecht.

Waterschap Zuiderzeeland, 2007. Visie op vis, visbeleid vanuit het perspectief van Waterschap Zuiderzeeland.

Fotografie:

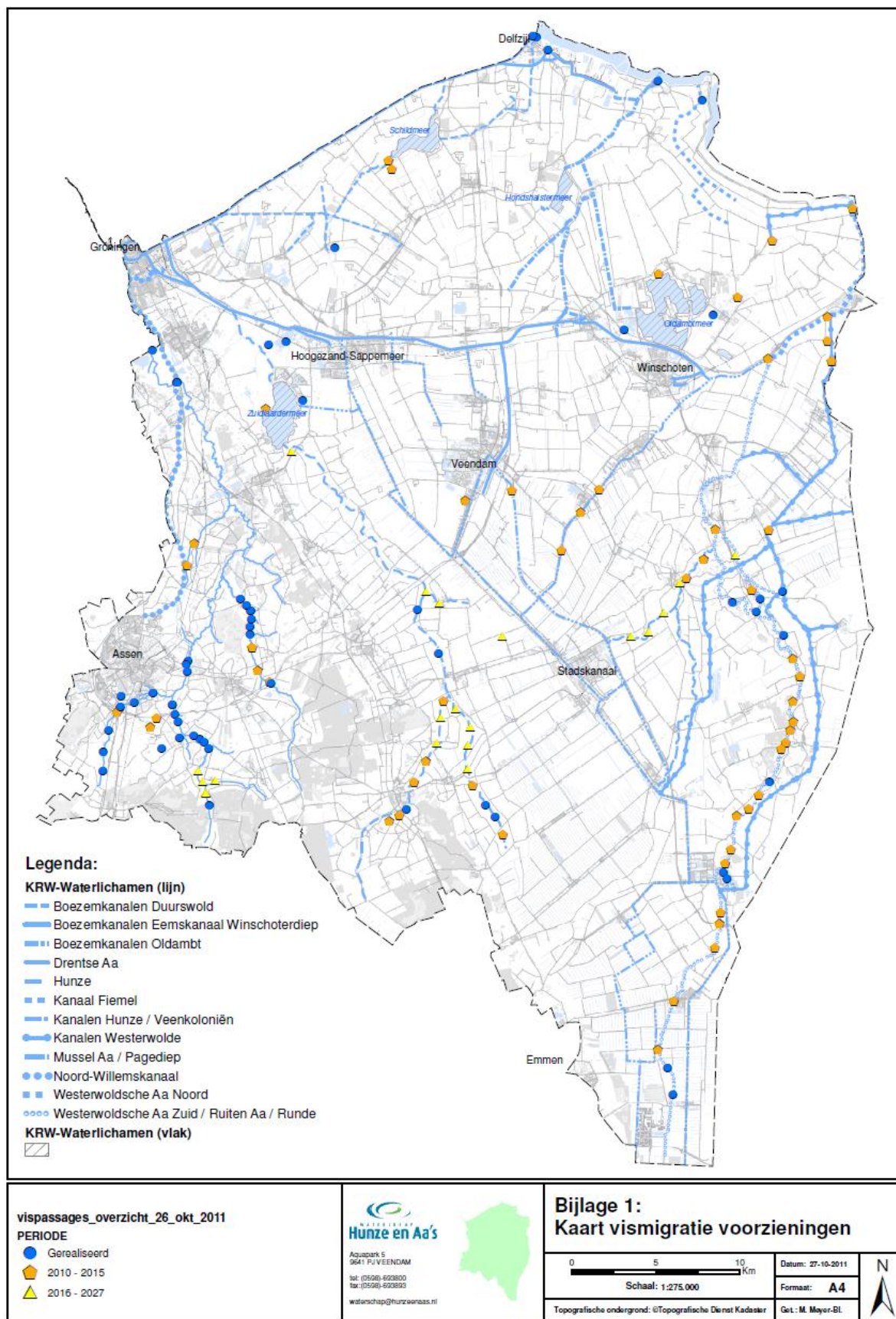
Peter Paul Schollema, Albert Jan Scheper, Maarten Westmaas

BIJLAGEN

In de bijlagen van de Nota Visbeleid zijn diverse kaarten opgenomen met betrekking tot de visrechten en visserijgebruik binnen het beheergebied van waterschap Hunze en Aa's. Ondanks het feit dat deze kaarten met de grootst mogelijke nauwkeurigheid en zorgvuldigheid zijn opgesteld kunnen hier geen rechten aan ontleend worden.

BIJLAGE 1: Kaart visie vismigratie “Van Wad tot Aa”

Toelichting: Onderstaande kaart laat de voortgang zien in de uitvoering van de visie vismigratie “Van Wad tot Aa”. Stand per 26 oktober 2011.

Waterschap Hunze en Aa's

Huurovereenkomst volledig visrecht

Ondergetekenden:

Schelte Kooistra, clusterhoofd afdeling Bedrijfsinformatie, handelend namens het Waterschap Hunze & Aa's te Veendam, daartoe bevoegd op grond van de Mandaatregeling 2010 van het waterschap Hunze & Aa's;

verder te noemen: **het waterschap**,

en

Het bestuur van de Hengelsportfederatie Groningen Drenthe, gevestigd 9482 WN Tynaarlo, aldaar kantoorhoudende aan de Transportweg 13, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 40045078, te dezen vertegenwoordigd door dhr. H.J. Mensinga in zijn hoedanigheid van directeur;

verder te noemen: **huurder**,

verklaren te zijn overeengekomen dat het waterschap verhuurt aan huurder, die verklaart in huur te hebben aanvaard, het volledige visrecht in de wateren gelegen in het beheergebied van het waterschap, onder het bepaalde in de navolgende artikelen.

Artikel 1 Te verhuren viswater

Het te verhuren visrecht omvat alle wateren, voor zover in eigendom bij het waterschap en niet verhuurt c.q. in gebruik gegeven aan derden, gelegen in het beheergebied van het waterschap, zoals bij huurder genoegzaam bekend.

Artikel 2 Huurtermijn

De huurtermijn bedraagt 6 jaar, ingaande 1 juli 2010 en eindigende 30 juni 2016.

Artikel 3 Huurprijs

De huurder is aan het waterschap een huurprijs verschuldigd van € 1,- per jaar, automatisch te voldoen vóór 1 augustus van elk kalenderjaar door storting op bankrekeningnummer 6367.53.735 van het waterschap.

Artikel 4 Uitoefening huur

- Huurder dient al zijn leden in kennis te stellen van de verbodsbepalingen van deze huurovereenkomst en de Keur van het waterschap en verplicht zich tot genoeg van de verhuurder dusdanige maatregelen te treffen dat een goede naleving gewaarborgd is.
Nadere aanwijzingen en afspraken daarover worden desgewenst door verhuurder schriftelijk aan huurder kenbaar gemaakt.
Ter voorkoming van vandalisme cq. schade ten aanzien van het watermilieu en de oevers zal huurder over de uitgangspunten van deze huurovereenkomst regelmatig op een effectieve wijze communiceren met de sportvissers.
- Huurder zal het gehuurde of een gedeelte van het gehuurde niet mogen onderverhuren anders dan het bepaalde in artikel 7 van deze overeenkomst.
- Het waterschap verleent toestemming aan huurder, waaronder begrepen de leden van de bij de huurder aangesloten visverenigingen en organisaties, tot het op eigen risico betreden van de aan het waterschap in eigendom toebehorende dijken, onderhoudspaden en oeverstroken, gelegen langs de in artikel 1 vermelde wateren. De rechten van particuliere oevereigenaren en huurders blijven ten volle gehandhaafd.
- Het waterschap is gerechtigd de toegang tot oevergronden, onderhoudspaden en dijken in verband met de uitvoering van werken tijdelijk te verbieden.

- Het waterschap is gerechtigd om de bevissing van de gehuurde wateren, waarin of waarlangs namens het waterschap werken zullen worden uitgevoerd, gedurende een gedeelte van de huurtermijn te verbieden, zonder dat de huurder in verband hiermee enig recht op schadevergoeding kan doen gelden wegens daardoor eventueel verminderd huurgenot. Het waterschap zal huurder vroegtijdig op de hoogte stellen van het voornemen tot uitvoering van werkzaamheden, waarbij kans bestaat op vissterfte.
- Na het nemen van inrichtingsmaatregelen heeft het waterschap de bevoegdheid om voor een bepaalde tijd wateren te ontheffen van het visrecht zodat het ecosysteem van het water haar evenwicht kan herstellen/instellen.
- Huurder en de bij hem aangesloten verenigingen en organisaties zijn bij het organiseren van evenementen aansprakelijk voor de schade die eventueel wordt toegebracht aan landerijen, gewassen en objecten die aan waterschap en/of derden toebehoren of in beheer zijn.
- Huurder vrijwaart het waterschap voor elke vorm van aansprakelijkheid voor schade aan de visstand ten gevolge van calamiteiten van welke aard dan ook en daarmee gepaard gaande maatregelen in het kader van de taakstelling van het waterschap.

Artikel 5 Uitoefening Visrecht

- De visserij wordt – met inachtneming van de bepalingen van de Flora- en Faunawet, Natuurbeschermingswet, Visserijwet, Visserijreglement en van de op de visserij betrekking hebbende politieverordeningen- uitgeoefend met zodanig vistuig als toegestaan is, zulks onder de beperking dat het vissen alleen toegelaten zal zijn voor zover hierdoor, naar het oordeel van het waterschap geen hinder aan de scheepvaart en/of de waterstroom wordt toegebracht.
- Het is verboden beschermde vissoorten in bezit te hebben. Indien een beschermde soort wordt gevangen dient deze direct teruggezet te worden in hetzelfde water.
- De huurder draagt zorg om leden te informeren over de beschermde soorten en herkenning van deze soorten.
- De hengelsportfederatie zet zich in om overtredingen op de huurvoorwaarden en de viswetgeving op te sporen en te veroordelen. Dit om onder andere zwartvisserij en stroperij tegen te gaan.
- Gevangen graskarper dient onmiddellijk in hetzelfde water te worden teruggezet.

Artikel 6 Visstandbeheer

- De door het waterschap opgestelde ecologische doelstellingen en de daaruit voortvloeiende maatregelen voor de oppervlaktewateren zijn leidend ten aanzien van het bereiken en behouden van gezonde en duurzame vispopulaties en een gezond ecosysteem
- Huurder voert het visstandbeheer volgens de principes van integraal waterbeheer uit, dat wil zeggen afgestemd op de functie en ecologische doelstellingen van de watergangen. Dit dient in lijn te zijn met de geldende wettelijke kaders en bepalingen, waaronder de doelstellingen geformuleerd vanuit de Kaderrichtlijn Water.
- Het waterschap stelt in samenwerking met huurder visbeleid (visstandbeheerplan) vast dat het behalen van de (ecologische) doelstelling vanuit het wettelijke kader en bepalingen waarborgt. Het visbeleid stelt tevens de voorwaarden vast van het gebruik van de wateren door de sportvisserij. Dit beleid kent dezelfde cyclus (looptijd) als deze huurovereenkomst en wordt door beide besturen vastgesteld en dient als toetsingskader voor visplannen die betrekking hebben op het beheergebied van het waterschap.
- Het waterschap behoudt het recht om de voorwaarden in de huurovereenkomst aan te passen bij veranderingen in doelstellingen voortvloeiend uit veranderingen in de wettelijke kaders en bepalingen.
- Ingrepen in de visstand, zoals actief biologisch beheer, verplaatsing of uitzet van vis kan alleen plaatsvinden als dit in lijn is met de voorwaarden zoals vastgelegd in het visbeleid (visstandbeheerplan) van het waterschap.

Artikel 7 Beroepvisserij

Huurder zal aan de belanghebbende beroepsvissers vergunning verlenen voor het vissen met aalvistuigen. De voor een dergelijke vergunning verschuldigde vergoeding, evenals de aan de vergunning te verbinden voorwaarden, behoeven de goedkeuring van de Kamer van de Binnenvisserij.

Vergunning zal worden verleend onder voorwaarde dat de beroepsvistuigen zodanig worden geplaatst dat zij:

- geen hinder toebrengen aan de waterstroom en/of de scheepvaart;
- de vrije vismigratie niet belemmeren;
- dat zij geen schade toebrengen aan vissoorten die geen onderdeel uitmaken van de vergunning;
- zich niet bevinden binnen een afstand van 50 meter ten opzichte van kunstwerken;

Het waterschap beoordeelt mede de vergunningaanvragen van de beroepsvisserij.

Een vergunning is niet (geheel en/of gedeeltelijk) overdraagbaar aan anderen dan bij de vergunning genoemde eigenaren of eigenaren van maatschappijen, besloten vennootschappen, etc.

Artikel 8 Vis- en visstandbeheer Platform

Het waterschap en huurder verplichten zich tot het in stand houden van een visstandbeheer-platform waaraan beide organisaties deelnemen. Overleg zal vier maal per jaar plaatsvinden.

Artikel 9 Calamiteitenplan vissterfte

Het waterschap en de huurder stellen samen een protocol op voor het handelen en taakverdeling ingeval van calamiteiten waarbij vissterfte optreedt. Alle bij de federatie aangesloten hengelsportverenigingen en hun leden zijn verplicht om vissterfte en ongeregelde heden te melden bij het meldpunt calamiteiten van het waterschap en elkaar wederzijds te informeren.

Artikel 10 Visinformatie en monitoring.

Het waterschap is gerechtigd om te allen tijde vismonitoring te doen of te laten plaatsvinden ten behoeve van onderzoek. Het waterschap spant zich in om in overleg met huurder de onderzoeksvraag en opzet van het visstandonderzoek te bespreken en bij uitvoering gebruik te maken van de kennis en kunde van de huurder. Verzamelde vis waarnemingen vanuit de hengelsport en visserijkundige onderzoeken worden jaarlijks door huurder verwerkt in de database "vissenatlas Groningen-Drenthe".

Artikel 11 Verbodsbepalingen

Onverlet het bepaalde in de Keur van het waterschap is het verboden:

- rietgwas of rietaanplant te vernielen of te beschadigen, zelfs wanneer de rietgroei de visserij onmogelijk zou maken;
- zich met auto's, motoren, bromfietsen of andere vervoermiddelen, op oevergronden, onderhoudspaden en dijken te begeven;
- ijzeren hengelsteunen en -pennen te gebruiken;
- in de taluds van de kanalen en watergangen gaten, kuilen, zogenaamde zitjes en dergelijke te maken;
- schade toe te brengen aan hekken en draadafrasteringen; ingravingen te doen; vuren te stoken en afval achter te laten;
- te vissen en het aas te presenteren binnen een afstand van ten minste 50 meter van kunstwerken waar het water kan stromen, dit betreft: sluiskolken, sluizen, gemalen, stuwen, inlaatwerken, beweegbare bruggen en vispassage voorzieningen;

Deze verbodsbepalingen worden jaarlijks geëvalueerd door het voorgenoemde platform en eventueel gewijzigd of aangevuld.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Gelijktijdig met het van kracht worden van deze overeenkomst vervalt de huidige van rechtswege verlengde huurovereenkomst visrecht 2003-2008, goedgekeurd door de Kamer van de Binnenvisserij 18 juli 2003 nummer H2003/185/3286, met de huurder.

Artikel 13 Kosten

De kosten voor het goedkeuren van deze overeenkomst door de Kamer voor de Binnenvisserij komen voor rekening van de huurder.

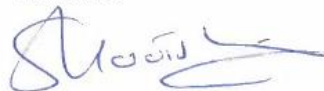
Aldus in drievoud getekend te Veendam

Huurder,

De directeur van de Federatie

Verhuurder,

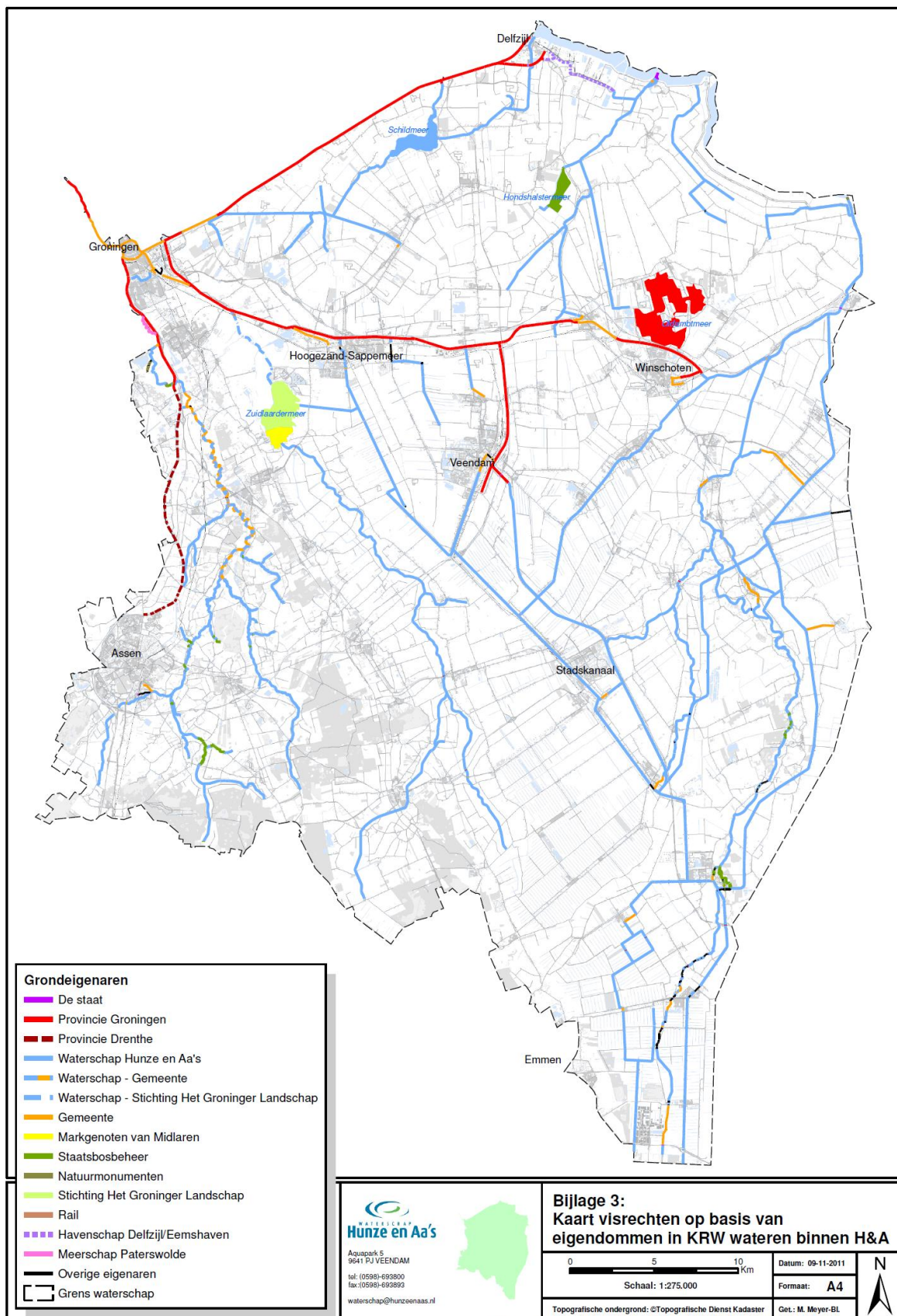

Clusterhoofd Bedrijfsinformatie

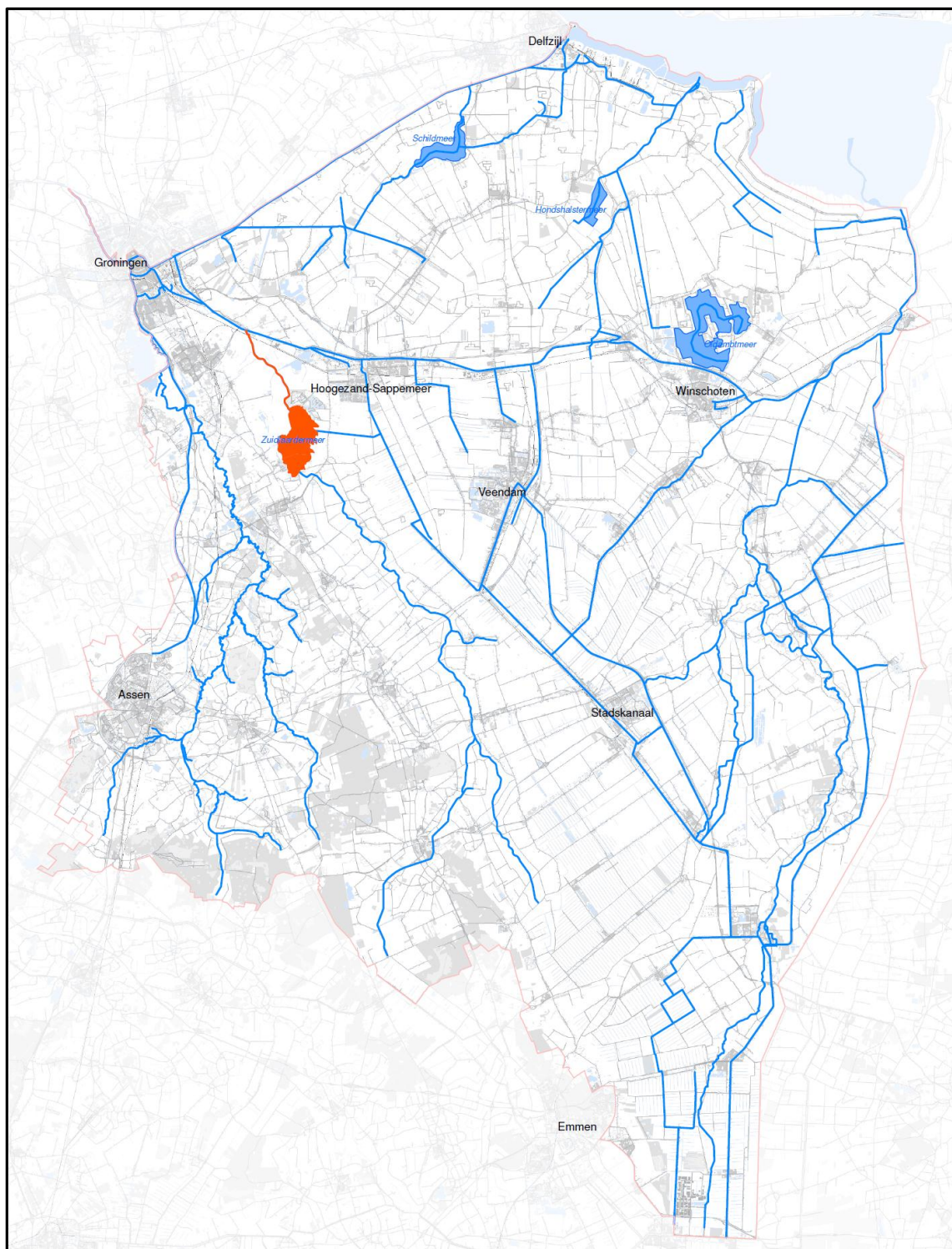
BIJLAGE 3: Kaart visrechten op basis van eigendommen in KRW wateren.

Toelichting: Voor de visrechten situatie binnen het beheergebied van het Waterschap geldt dat de eigenaar van de onderliggende gronden ook de visrechthebbende is. Zogenaamde "heerlijke visrechten" komen in dit gebied niet voor.

BIJLAGE 4: Kaart visrechten op basis van huurovereenkomsten in KRW wateren.

Toelichting: Voor veel wateren in bezit van overheden en natuurorganisaties geldt dat de visrechten hiervan zijn verhuurd aan de Federatie door middel van huurovereenkomsten. Onderstaande kaart laat zien in welke KRW wateren de Federatie volledig of gedeeltelijk (Zuidlaardermeer en Drents Diep) visrechthebbende is.

Gebieden visrechthebbenden in de KRW waterlichamen:

- Hengelsportfederatie Groningen Drenthe (HSF)
- Gesplitst visrecht:
- Aal → Visserijbedrijf Mans Vos
- Schubvis → HSF

Aquapark 5
9641 PJ VEENDAM
tel: (0598)-693800
fax: (0598)-693893
waterschap@hunzeenaas.nl

Bijlage 4: Kaart visrechten op basis van huurovereenkomsten in KRW wateren H&A

0 5 10 Km
Schaal: 1:275.000

Datum: 03-11-2011

Formaat: A4

Get.: M. Meyer-BL

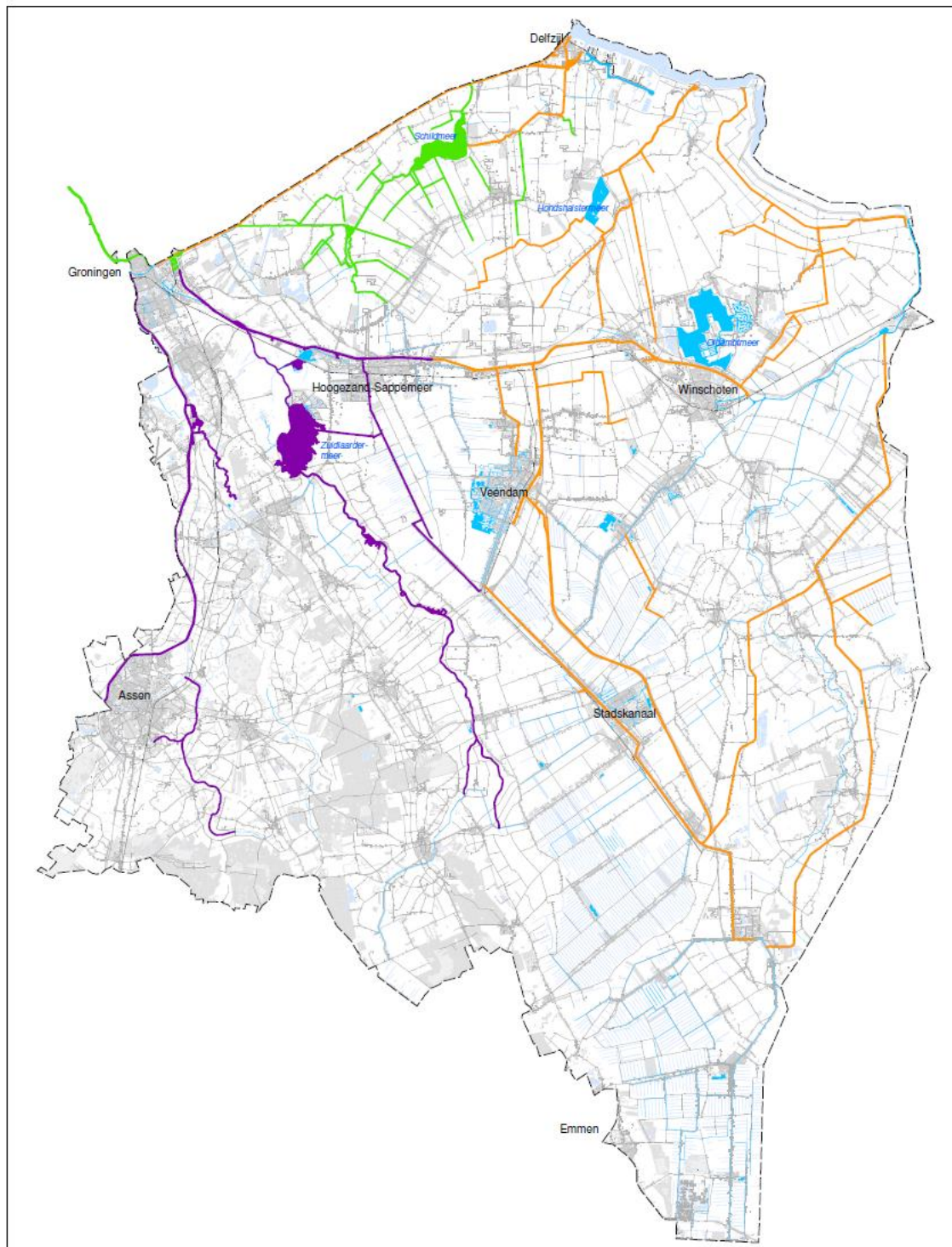

Topografische ondergrond: ©Topografische Dienst Kadaster

R:\Leggen_Cartografie\MonikaMeyer-Blankenburg\Schollema_Peter_Paul_Visrechten.mxd\Visrechten_huurovereenkomsten_bijl4.mxd

BIJLAGE 5: Kaart vergunningen en visrechten (binnenvissers, wie mag waar vissen)

Toelichting: Voor een deel van de wateren waarvan de Federatie de visrechten huurt op basis van een huurovereenkomst geldt dat er vergunningen worden afgegeven voor het uitvoeren van visserij activiteiten. Het gaat hier om bevissing van Aal, Amerikaans rivierkreeften en Chinese Wolhandkrab. Op onderstaande kaart is zichtbaar voor welke wateren een vergunning voor het vissen is afgegeven en welke drie visserij bedrijven het hier betreft.

Gebieden vergunningen beroepvisserij

- Veenstra
- Westerhuis
- Vos
- Overige wateren

HUNZE en Aa's
 Aquapark 5
 9641 PV VEENDAM
 tel: (0596) 493300
 fax: (0596) 493300
 waterschap@hunzeenaa.nl

Bijlage 5: Kaart vergunningen (binnenvissers, wie mag waar vissen)

0 5 10 Km
 Schaal: 1:275.000

Topografische ondergrond: ©Topografische Dienst Kadaster

Datum: 15-11-2011
 Formaat: A4

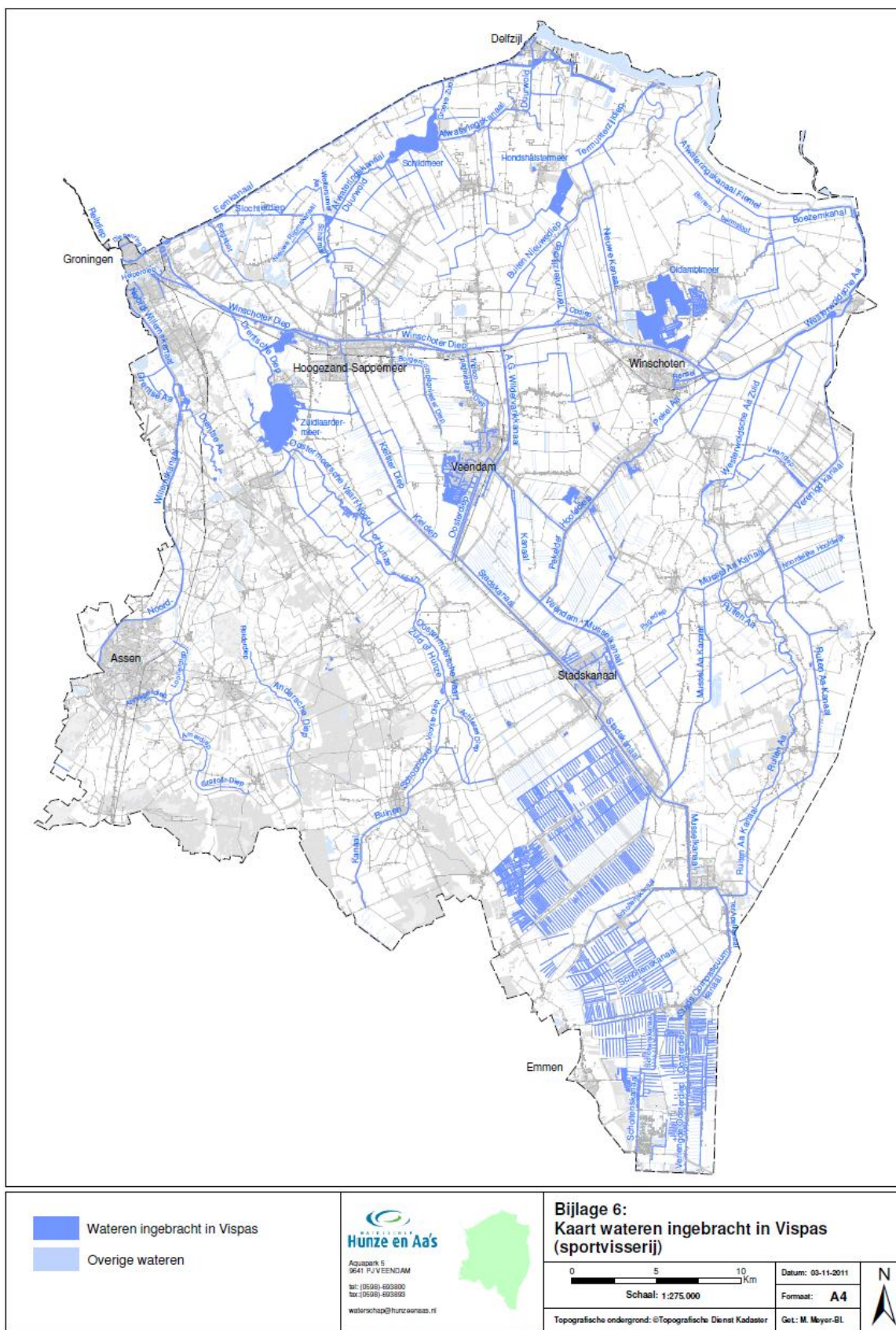
Get.: M. Meyer-BL

R:\Laggen_Cartografie\MonikaMaya\Blaarburg\Schollema\Hater Paul\Visrechten\med\Visrechten_binnenvissers_bijlage.mxd

BIJLAGE 6: Kaart wateren ingebracht in Vispas (sportvisserij)

Toelichting: Op basis van diverse huurovereenkomsten huurt de Federatie de visrechten voor een groot aantal wateren. Deze worden grotendeels ingebracht in de Lijst met viswateren behorende bij de Nationale Vispas. Dit maakt sportvisserij in deze wateren mogelijk. Op onderstaande kaart is zichtbaar welke wateren het hier betreft.

BIJLAGE 7: Overzicht nationale en Europese regelingen visstand beheer

In onderstaande bijlage wordt een overzicht gegeven van nationale en Europese regelingen op het gebied van visstand beheer. Deze teksten zijn, met toestemming, grotendeels gebaseerd op teksten uit de recentelijk vastgestelde kadernota vis 2011 – 2015 van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard.

Visserijwet

In de Visserijwet (1963) is het uitoefenen van visserij wettelijk geregeld. Deze wet omvat de hoofdlijnen van de visserijregelgeving. Verdere invulling van de wet gebeurt volgens Algemene maatregelen van Bestuur en ministeriele regelingen, waarvan de Uitvoeringsregeling visserij de belangrijkste is.

Het doel van de Visserijwet is het bevorderen van een doelmatige bevissing van de nationaal en internationaal beschikbare visgronden waarbij rekening wordt gehouden met natuur- en welzijnsbelangen. Onder doelmatige bevissing wordt verstaan het zodanig bevissen van een water dat de visstand niet wordt weggenomen, maar er anderzijds ook voor wordt gewaakt dat er geen overmatige visstand ontstaat. De Visserijwet bevat enkele bepalingen die tot doel hebben de visstand te beschermen tegen de gevolgen van de uitoefening van de visserij.

Sinds 1985 dient de visrechthebbende ook rekening te houden met de belangen van de natuurbescherming. Door het instellen van minimummaten, meeneemverboden en gesloten tijden worden vissoorten die in deze wet zijn opgenomen beschermd. Ook zijn in de wet bepalingen opgenomen over benodigde visdocumenten en toegestane vangtuigen.

De Visserijwet kent aan de visrechthebbenden bevoegdheden en verantwoordelijkheden toe voor het visserijbeheer. De gedachte hierachter is dat de visrechthebbende zelf beheermaatregelen kan en mag treffen om de visserij zo optimaal op de eigen wensen af te stemmen. Het gaat om visuitzettingen, visonttrekkingen, regelgeving voor de visserij en onderzoek naar de visstand.

In de Visserijwet is ook geregeld dat de eigenaar van een water het visrecht kan overdragen aan sport- en beroepsvissers via huurovereenkomsten. Met een schriftelijke toestemming of machtiging kan de eigenaar toestemming verlenen voor het uitoefenen van de visserij. In principe is het recht om in een bepaald water te vissen gekoppeld aan het eigendom van de grond onder het water. Een uitzondering hierop vormen de “heerlijke visrechten”. Dit zijn oude rechten die stammen uit de tijd voor de invoering van het Burgerlijk Wetboek (1838).

Sinds 1 januari 2007 zijn een aantal wijzigingen in de Visserijwet aangebracht. Op het terrein van de visdocumenten is de Organisatie ter verbetering van de Binnenvisserij (OVB) komen te vervallen en is de sportvisakte komen te vervallen. Iedereen die met een hengel wil vissen heeft daartoe een schriftelijke toestemming nodig van de visrechthebbende.

Uitvoeringsregeling visserij (19 september 2008)

De uitvoeringsregeling visserij geeft nadere regels voor de uitvoering van de visserij. Zie ook “Wijziging Regeling aanwijzing wateren gesloten tijden voor het gebruik van grote vistuigen”. De belangrijkste punten uit de regeling voor het beleid van het Waterschap zijn:

- Verbod visserij met grote vistuigen. Ontheffing wordt verleend aan bij ELI geregistreerde vissers die voldoen aan de criteria van inkomen en viswaterareaal. Criteria: neveninkomen van minimaal € 8500 en 250 ha; hoofdinkomen € 17.000 en 500 ha.
- Verplichtingen, beperkingen en verbodsbepalingen met betrekking tot de visserij op aal. Zie ook Regeling van de Ministerie van ELI van 15 september 2009, nr. 1646, over wijziging van de

uitvoeringsregeling visserij voor uitvoering Nederlands Aalbeheerplan. Dit voor de uitvoering van de Europese aalverordening.

- Vrijstelling voor nachtvisserij. De wateren waar het gehele jaar door 's nachts mag worden gevisd zijn opgenomen in een bijlage van de regeling. Voor het overnachten tijdens het vissen geldt de Wet Openluchtrecreatie.

In de Visserijwet zijn, naast visserijregels ook de instelling en taken van de Kamer voor de Binnenvisserij geregeld. De komende jaren wordt een wetswijziging verwacht t.a.v. de Kamer voor de Binnenvisserij en de private positie van het visrecht (visserijbeheer) t.o.v. de publieke taken en verantwoordelijkheden voor het visstandbeheer. Naar verwachting zal in de wet worden geregeld dat het niet meer mogelijk is visserij uit te oefenen zonder een door de waterbeheerder vastgesteld visplan.

Beleidsbesluit Binnenvisserij (LNV, 1999)

Het Rijksbeleid voor de binnenvisserij is vastgelegd in het Beleidsbesluit binnenvisserij.

Het beleid is gericht op het realiseren van duurzame visstanden en een daarbij passende visserij. In het Beleidsbesluit Binnenvisserij is voor Rijkswateren een verplichting aangekondigd tot het instellen van Visstandbeheercommissies (VBC's). Naast de VBC's voor de Staatswateren is gekozen voor een VBC- stelsel per waterschapsgebied.

In het voorjaar van 2004 is het Beleidsbesluit Binnenvisserij geëvalueerd door het Expertisecentrum LNV (ELI). Naar aanleiding hiervan heeft de minister van LNV in september 2008, november 2009 en december 2009 een aantal nieuwe beleidspunten in brieven aan de tweede kamer opgenomen.

Relevant is het instellen en laten functioneren van visstandbeheercommissies (VBC's) en de verplichting tot het in VBC-verband opstellen van toetsbare visplannen die rekening houden met ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen vanuit de KRW.

Voor de Rijkswateren zouden de visplannen voor 1 januari 2011 worden opgesteld. De visserij (sport- en beroepvisserij) door de individuele vissers in het betreffende VBC-gebied dient vervolgens plaats te vinden conform de afspraken in het visplan. Deze Visplannen en de visserij zullen toetsbaar moeten aansluiten bij de KRW-doelen, inclusief de daarin opgenomen visgerelateerde doelen

ELI verzoekt alle verhuurders van visrecht op de niet staatswateren in hun beleid zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij het rijksbeleid. Ze verzoekt tevens de waterbeheerders zoveel mogelijk direct te participeren in de VBC's en hier afspraken te maken over een visserijbeheer dat aansluit bij, en mede invulling geeft aan de eigen KRW-doelstellingen, inclusief de daarin opgenomen doelstellingen voor vis.

Op deze manier worden de positie en werkzaamheden van de VBC zwaarder verankerend.

ELI (LNV) heeft onlangs recent nieuw beleid opgesteld voor de uitgifte van visrechten. Onderdeel hiervan is dat in alle huurovereenkomsten en schriftelijke toestemmingen voor de beroepvisserij generiek de mogelijkheid wordt opgenomen om meegevangen wolhandkrab en Amerikaanse rivierkreeft te behouden.

Bovenstaand ELI-Beleid geldt voor de Staatswateren. ELI vraagt echter andere watereigenaren zoals waterschappen en gemeenten (niet Rijkswateren) dit beleid over te nemen. Het Waterschap volgt in zijn beleid en uitvoering zoveel mogelijk dit landelijke beleid.

In de toekomst is een brede wijziging van het binnenvisserijbeleid te verwachten. Door ELI (voormalig LNV) is hiertoe medio 2007 een overleg gestart om tot een "Toekomstvisie op de Binnenvisserij" te komen. Ook de aanbevelingen van de Adviesnota Waterbeheer en Visstandbeheer worden hierin uitgewerkt.

Decembernota LBOW 2006

De decembernota LBOW 2006 zegt het volgende over vismigratie:

- Om vismigratie naar alle ecologische waardevolle wateren in binnen en buitenland te bevorderen zullen waterbeheerders in 2007 een lijst met prioritair op te heffen vismigratieknelpunten opstellen.
- Visgeleidende maatregelen dienen, voorzover ze relevant zijn voor vismigratie, ten minste te worden gerealiseerd bij nieuw te bouwen gemalen, stuwen, sluizen en Waterkrachtcentrales.

De Decembernota 2006 wijst tevens op het nut van het instellen en laten functioneren van VBC's voor het waterbeheer.

Adviesnota beleid waterbeheer- visstandbeheer (Unie van waterschappen, Sportvisserij Nederland, Combinatie van Beroepsvissers)

De uitvoering van de KRW heeft veel discussie gebracht tussen de visserijsector en anderzijds de waterbeheerders over juridische verantwoordelijkheden en bevoegdheden over vis. De visserijwet biedt de waterbeheerder weinig grip op het kwaliteitselement vis indien de visrechten verhuurd zijn terwijl de KRW de waterbeheerder hiervoor wel verantwoordelijk houdt. In de adviesnota beleid waterbeheer-visstandbeheer" (april 2006) beschrijven de Unie van waterschappen, sportvisserij Nederland en de Combinatie van beroepsvissers daarom een gezamenlijk beleidskader dat zich richt op waterbeheer en visstandbeheer (lit. 4).

De adviesnota geeft duidelijkheid over de verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de visserijsector en de waterbeheerders. De nota beveelt VBC's aan als gewenste structuren voor overleg en afstemming.

De bevoegdheid van waterschappen om invloed uit te oefenen op de visstand kan worden bereikt door aanpassing van de Visserijwet, door opnemen bepalingen in de Keur, door aanpassing van de integrale waterwet en door aanpassing van huurvoorwaarden voor visrecht.

Flora- en Faunawet

De Flora- en faunawet samen met de Natuurbeschermingswet geven invulling aan de nationale en internationale doelstellingen voor de natuurbescherming in Nederland. De Flora- en Faunawet is in 2002 van kracht geworden. De Flora- en faunawet draait om een algemene zorgplicht voor in het wild levende flora en fauna. Bij het uitvoeren van werkzaamheden moeten de waterschappen rekening houden met de aanwezige beschermde planten en dieren. Daarnaast geldt de algemene zorgplicht ook voor niet beschermde soorten. Er zijn vrijstellingsbepalingen, onder andere in verband met de jacht en de schadebestrijding. Afwijkingen van de verbodsbepalingen zijn mogelijk indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor de soorten van de Habitatrichtlijn en voor vogels gelden aanvullende bepalingen. In deze wet zijn de voormalige Jacht- en Vogelwet opgenomen en ook de soortbeschermingparagrafen uit de Natuurbeschermingswet. Tevens is daarin een deel van de verplichtingen op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn opgenomen, evenals het CITES-verdrag.

Een aantal vissoorten is in de Flora- en faunawet aangewezen als 'beschermde diersoort'. Hiervoor geldt een speciaal beschermingsregime. Veel soorten komen ook bij het Waterschap voor zoals de kleine modderkruiper en de grote modderkruiper. Wanneer zwaarder beschermde soorten in het gebied voorkomen moet er bij werkzaamheden of beheer- en onderhoud, een ontheffing worden aangevraagd bij het Ministerie van ELI.

Er is een vrijstelling mogelijk van deze wet. Vrijstelling is mogelijk op basis van een door het Ministerie van ELI goedgekeurde gedragscode. In de gedragscode staat beschreven hoe de betreffende werkzaamheden uitgevoerd worden bij aanwezigheid van de beschermde soorten. De Unie van Waterschappen heeft een gedragscode Flora- en Faunawet voor waterschappen laten opstellen die in

juli 2006 is goedgekeurd door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Het Waterschap werkt conform deze gedragscode en heeft dit meegenomen in de uitwerking van de Onderhoud en Beheerplannen.

EU verordening Aal en Nederlands beheerplan Aal

Volgens wetenschappelijke inzichten, gegeven door de Internationale Raad voor het onderzoek van zee (ICES), bevindt het aalbestand zich niet binnen veilige biologische grenzen en is de huidige vorm van visserij niet duurzaam.

Uit Europese onderzoeksgegevens (zie proefschrift Willem Dekker) blijkt dat de intrek van glasaal steeds verder afneemt. Ook uit de knelpunteninventarisatie “Aal de stand van zaken” van het ministerie van LNV blijkt dat zowel de intrek van glasaal als de omvang van de bestanden van volwassen aal sterk teruglopen. Ook de vangsten nemen af: sinds de zestiger jaren zijn de vangsten afgenomen met ca. 75%. Intrek van glasaal is landelijk met 95% afgenomen.

Onderstaande tekst is overgenomen uit de “regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 15 september 2009, nr. 1646, houdende wijzigingen van de uitvoeringsregeling visserij ter uitvoering van het Nederlandse Aalbeheerplan”.

De Europese aalverordening

De ICES heeft dringend aanbevolen een herstelplan voor het gehele bestand van Europese aal uit te werken, en andere menselijke activiteiten die van invloed zijn op de visserij of het bestand zoveel mogelijk te beperken. Deze aanbeveling heeft mede geleid tot vaststelling van de Europese aalverordening op 18 september 2007. Deze verordening geeft een kader voor de bescherming en duurzame benutting van het bestand van Europese Aal in de Europese Gemeenschap.

De verordening schrijft voor dat alle lidstaten (die een habitat voor aal vormen) een beheerplan voor aal opstellen. Het doel van het plan is het verminderen van de sterfte door menselijk toedoen, zodat er een grote kans bestaat dat tenminste 40% van de biomassa (gerelateerd aan de beste raming betreffende de ontsnapping die plaats zou hebben gevonden indien de mens geen invloed had uitgeoefend op het bestand) aan schieraal kan ontsnappen naar zee; tenminste 60% van de vangsten aan juveniele aal (<12 cm) moet worden gebruikt voor uitzettingen. Lidstaten moeten om deze doelstellingen op de lange termijn te bereiken per stroomgebied in hun grondgebied beheerplannen voor aal opstellen en implementeren. Als een lidstaat dit niet doet of als de Europese Commissie het plan afkeurt, dan moet deze lidstaat de visserijinspanning of de aalvangst beperken. Om deze reden is in juli 2009 door de minister van LNV besloten dat er de komende jaren in de periode 1 september tot 1 december niet meer op Aal mag worden gevestigd.

Per 13 maart 2009 maakt de Europese aal eveneens deel uit van de Cites bijlage 2. Hiermee wordt de paling internationaal beschermd. De gevolgen van deze bescherming worden de komende jaren duidelijk.

Het Nederlandse aalbeheerplan

De minister van LNV (ELI) heeft één aalbeheerplan opgesteld voor heel Nederland. Het Nederlandse aalbeheerplan is gebaseerd op twee wetenschappelijke onderzoeken. Op grond van deze onderzoeksresultaten gaat het Nederlandse Aalbeheerplan uit van de een uittrek van schieraal naar zee die momenteel 400 ton per jaar bedraagt. De doelstelling op de lange termijn is een uittrek van 5.200 ton schieraal per jaar te halen. Dit streefbeeld is gebaseerd op bovengenoemde onderzoeken en het advies van ICES.

Om op de lange termijn (2090) de doelstelling te halen, zijn in het Nederlandse aalbeheerplan de volgende maatregelen opgenomen:

- 1) Vermindering van aalsterfte bij gemalen en andere waterbouwkundige kunstwerken; door vóór 2027 alle belangrijke barrières voor aalmigratie weg te nemen. Deze maatregel valt samen met de Kaderrichtlijn water. In de stroomgebiedsplannen is voorzien in de verwijdering van stuwen en het vispasseerbaar maken van kunstwerken die vismigratie bemoeilijken. In de eerste stroomgebiedsplannen gaat het landelijk om 635 kunstwerken.
- 2) Vermindering van aalsterfte met 35 procent bij de drie grote waterkrachtcentrales;
- 3) Instelling van visserijvrije zones vanaf 2010 in gebieden die van belang zijn voor migratie van aal;
- 4) Een terugzetverplichting voor aal voor de sportvisserij in kust en zeegebieden;
- 5) Een verbod op recreatieve visserij met beroepsvistuigen in de Waddenzee, Eems/Dollard, Ooster- en Westerschelde en de buitenhavens van Delfzijl.
- 6) Een gesloten tijd voor aalvisserij van 1 september tot 1 december;
- 7) Stopzetting van de vernieuwing van jaarlijkse privaatrechtelijke peurtoestemmingen in staatswateren, door de Staat uitgeven.
- 8) Uitzet glasaal en pootaal uit de aquacultuur;
- 9) Onderzoek naar kunstmatige voortplanting van aal.

In het aalbeheerplan is ook opgenomen dat Sportvisserij Nederland vrijwillig een terugzetverplichting heeft opgelegd aan de bij haar aangesloten organisaties. Zij hebben dit opgenomen in de voorwaarden bij hun schriftelijke toestemmingen. In het goedgekeurde plan is bij de beschrijving van de gesloten tijd van 1 september tot 1 december opgenomen dat het de bedoeling is om deze maatregel op termijn te laten vervallen en te vervangen door een decentraal uitgevoerde vorm van aalbeheer. Na eventuele inpassing van het decentrale aalbeheer zou het herziene Nederlandse Aalbeheerplan opnieuw door de Europese Commissie moeten worden goedgekeurd.

Het Nederlands Aalbeheerplan is op 20 oktober 2009 goedgekeurd door de Europese Commissie. De visserij op aal is met ingang van die datum op grond van artikel 5, derde lid, van de Europese aalverordening uitsluitend toegestaan op de voorwaarde dat deze past bij de specificaties en beperkingen die in het aalbeheerplan zijn vastgelegd. Maatregelen uit het Aalbeheerplan zijn opgenomen in de Uitvoeringsregeling Visserij.

Het Waterschap volgt het nationale beleid en neemt dit over in beheer- en maatregelplannen, de uitvoering van monitoring en past huurovereenkomsten hier zo nodig op aan. In het regionale Aalbeheerplan wordt invulling gegeven aan herstel van aal.

Benelux beschikking vismigratie (1996)

De Ministers van de Benelux Economische Unie hebben op 26 april 1996 de Benelux-beschikking - inzake de vrije vismigratie in de stroomgebieden van de Benelux - goedgekeurd. Deze beschikking is krachtens het Benelux verdrag van 3 februari 1958 bindend. De beschikking stelt dat de leden zich inzetten om voor 2021 alle prioritaire knelpunten op te lossen, waarvan 90 procent voor 2015. De verdragspartijen hebben afgesproken dat vissoorten zoals paling, zalm, bot en zeeforel vrij moeten kunnen migreren in de wateren van het stroomgebied van de Maas, Schelde en Rijn. De verschillende landen verplichten zich niet alleen de paaitrek van de volwassen dieren naar de paaigronden veilig te stellen maar eveneens de stroomafwaartse trek van jonge vis. Voor het gebied van het Waterschap betekent dit dat de trekvisserij vrije doorgang moeten hebben tussen binnen en buitenwater.

BIJLAGE 8: Protocol vissterfte

Protocol vissterfte

Met de hengelsportfederatie Groningen Drenthe (Federatie) zijn er afspraken gemaakt m.b.t. het elkaar wederzijds informeren bij vissterfte. Dit heeft het voordeel dat we als Waterschap sneller op de hoogte zijn van vissterfte omdat de leden van de Federatie hun viswater goed in de gaten houden. Voor de Federatie is het belangrijk te weten dat het waterschap meldingen heeft ontvangen en onderzoek in stelt. De Federatie kan hun leden dan beter informeren.

Afgesproken is dat de Federatie het Waterschap zal informeren als zij meldingen binnen krijgt van sportvissers. Dit zal de Federatie tijdens kantooruren via de receptie melden. Buiten kantooruren zal dit via de klachtenlijn worden gemeld. Hierbij zal de Federatie de locatie van de vissterfte en de naam en het telefoonnummer van de melder doorgeven.

Het Waterschap zal bij meldingen die via ingelanden binnenkomen de Federatie informeren. Tijdens kantooruren kan hiervoor telefonisch contact worden opgenomen met de Federatie. Buiten kantooruren worden de consuls van de Federatie door het Waterschap ingelicht.

Het waterschap kan een beroep doen op de Federatie als het nodig is om een reddingsoperatie op te starten om stervende vissen over te plaatsen naar ander water. De Federatie stelt dan vrijwilligers beschikbaar.

Tevens dient bijgevoegd meldingsformulier ingevuld te worden. Dit formulier moet worden opgeslagen op de algemene schijf van het waterschap (R:\vissterfte) en worden gemaild naar hsfgron-dren@vissen.nl

Telefoonnummers:

Bij meldingen vissterfte tijdens kantooruren: 0592-542890 (kantoor HSF Groningen Drenthe)

Bij meldingen vissterfte buiten kantoortijden: 06-18050278

Veendam, 14 November 2011

Waterschap Hunze en Aa's Meldingsformulier vissterfte

Versturen naar: hsfgron-dren@vissen.nl

Aquapark 5, Veendam
Postbus 195
9640 AD Veendam
Tel (0598) 693 800
Fax (0598) 693 893
www.hunzeenaas.nl

Datum	
Tijd	
Aangenomen door	

Gegevens Melder	Ontvangen via
Naam:	☐ Provincie
Adres:	☐ Politie
Plaats:	☐ Gemeente
Tel.nr. :	☐ Anders nl.

Locatie vissterfte

Omschrijving/bijzonderheden
